

Introducció al Dret Civil i de la Persona - derechoapuntes.com

1. INTRODUCCIÓ AL DRET CIVIL

PART GENERAL

1. El concepte de Dret civil: la matèria civil i la seva distribució sistemàtica

Dret privat comú i general; contraposició a especial (les tres acepcions d'especial)

Què és el dret civil?

Procés **d'anàlisi històric** (edat antiga, edat mitjana, renaixement, actualitat)

Edat antiga

Edat mitjana

Renaixement

Actualitat

Institucions de la matèria del dret civil

Distinció entre el dret públic i el dret privat

Contraposició a especial (les tres acepcions d'especial)

Analitzem les tres acepcions d'especial

La distribució sistemàtica del dret civil: Pla de Gai (pla romà o francès), i pla de savingy o pla germànic.

Pla de **Gai**

Pla de **Savigny**

2. L'organització de la coexistència de règims civils com a resultat d'un procés històric: vigència i aplicabilitat.

L'ordenament civil de Catalunya: el Codi civil

La codificació civil espanyola: el projecte de 1851

Quan i per què apareix la idea de codificació?

Què s'intenta per solucionar aquest problema?

Quines avantatges i inconvenients tenia la recopilació?

Quines avantatges i inconvenients tenia la codificació?

Evolució del moviment codificador europeu. (Anàlisi des d'un punt de vista històric)

Idees bàsiques del professor Lacruz

Situació a Europa

En resum, què ha estat el procés de codificació a Espanya?

Situació d'Espanya sobre l'any 1800

Primer intent de codi civil a Espanya

Etapas

Idea de codi únic i unificador

Fase de les lleis especials

Tercera etapa - codi integrador

Llei de bases

Què passa amb les relacions jurídiques que ja existien quan s'ha aprovat el nou Codi Civil?

SOLUCIÓ que ens donaria la Llei de Bases de 11 de maig de 1888 amb el problema de la codificació espanyola i com s'intenta solucionar el problema dels drets civils territorials (forals)?

ESTRUCTURA

PLA

*Segona República Espanyola

*Guerra Civil

ETAPA CODIFICADORA 1946 - Díez Picazo

ABANS DE LA CONSTITUCIÓ

ETAPA ACTUAL: Reconeixement dels drets civils territorials

Constitució espanyola actual - 1978:

Principis

CONCLUSIÓ

IMPORTANT!

Dret civil de Catalunya i dret civil vigent a Catalunya: vigència i aplicabilitat. Aplicació directa, aplicació preferent i aplicació supletòria.

Coexistència

Aplicabilitat

Resum

3. Les fonts del dret civil: la llei, el costum i els principis generals del dret

Què és una font?

Classes de fonts

Directes i indirectes

Materials i formals

Fonts jurídiques dins de l'ordenament jurídic espanyol i català

Principis que regulen l'ordenació i funcionalitat de les fonts jurídiques

La llei

Concepte i sentits de la llei

Sentit que ens interessa

Característiques de la llei

Classes de lleis

Procés formatiu de la llei

Dret de la Unió Europea

El costum

Requisits del costum

Classes de costum

Prova del costum

Usos

Els principis generals del dret

Com s'apliquen els principis generals del dret

Analogia iuris

Analogia legis

Jurisprudència

4. La interpretació, l'aplicació i l'eficàcia de la llei

La interpretació: mitjans, criteris i classes

Mecanisme per interpretar la norma jurídica

Classes d'interpretació

Normes jurídiques i negocis jurídics

Classes d'interpretació segons el seu resultat

Interpretació integradora

Classes d'interpretació segons el seu autor

Aplicació de la llei

Com s'aplica la norma jurídica

Vigència de la llei: àmbit territorial i temporal. L'entrada en vigor i la pèrdua de vigència. Retroactivitat i transitorietat.

Retroactivitat

Transitorietat

La eficàcia de la llei: la ignorància i l'error de dret. El frau de llei. La renúncia a la llei. L'acte contra llei.

L'eficàcia de la llei

La ignorància de la llei i l'error de dret

El frau de llei

La renúncia a la llei - Exclusió voluntària de la llei aplicable

L'acte contra llei

ELS BÉNS

5. Els béns. Les universalitats: el patrimoni

Els béns patrimonials

1. Els béns i les coses

A) Els drets

B) Béns immaterials

2. La categoria de les coses fora del comerç

3. Béns públics i béns privats

4. La distinció entre béns immobles i mobles
5. Els béns immobles. Criteris de classificació
  - A) Immobles per naturalesa
  - B) Immobles per incorporació
  - C) Immobles per destí
  - D) Immobles per analogia
6. Els béns mobles
7. Les aplicacions pràctiques de la distinció
8. El concepte jurídic de finca
9. El diner
10. Les qualitats de les coses
  - A) Coses fungibles i infungibles
  - B) Coses genèriques i específiques
  - C) Coses consumibles i inconsumibles
  - D) Coses divisibles i indivisibles
11. Relacions entre les coses
  - A) Coses simples i coses compostes
  - B) Les universalitats
  - C) Cosa principal i cosa accessòria
  - D) Parts integrants i pertinenències
12. La renda del patrimoni
  - A) El concepte de fruits
  - B) Gastos de producció dels fruits
  - C) Existència dels fruits
  - D) Adquisició dels fruits

LES SITUACIONS JURÍDIQUES

6. La relació jurídica. El dret subjectiu. La representació

Introducció

Estructura

Drets subjectius

Facultat jurídica

Representació

Directa

Indirecta

Legal

Voluntària

7. El límit temporal de l'exercici i de l'existència de les situacions jurídiques subjectives: la prescripció i la caducitat

Pretensió

Prescripció

Començament del plaç prescriptiu i el seu còmput

Interrupció de la prescripció

Efectes i funcionament de la prescripció extintiva

Plaços legals de prescripció

Renúncia a la prescripció

Caducitat

*ARTICLES IMPORTANTS

1. Concepte de dret civil
  2. Coexistència Règims Civils. Vigència i aplicabilitat. Història
  3. Fonts del Dret Civil
  4. La interpretació, aplicació, i l'eficàcia de la llei
  5. Els béns. Les universalitats: el patrimoni
  6. La relació jurídica. El dret subjectiu. La representació
  7. Límit temporal situacions jurídiques subjectives
- Introducció al dret de la persona
1. La persona física i la personalitat civil
  2. Els drets de la personalitat

3. L'edat

2. DRET DE LA PERSONA

1. Introducció

Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, conveni aprovat a Nova York el 13 de desembre del 2006.

1. La persona física i la personalitat civil

Introducció

Significat

Existència de l'home i dona

Relació jurídica

Principi bàsic de la titularitat de la persona

Institucionalització

Concepte de persona

Persona jurídica

Diferència entre persones físiques i persones jurídiques (element objectiu)

Capacitats

Capacitat jurídica/personalitat jurídica

Capacitat d'obrar

Caràcters de la capacitat jurídica/personalitat jurídica

La capacitat natural

Les prohibicions/incompatibilitats

L'adquisició de la personalitat

Pel que fa al naixement

Pel que fa la mort

Premoriència

Comoriència

Registre Civil

2. Els drets de la personalitat. La LO 1/1982

Introducció

Caràcters dels drets de la personalitat

Des del punt de vista del dret a la vida.

Eutanàsia

Des del punt de vista del dret a la integritat física

Des del punt de vista de la llibertat

Drets de l'esfera no material

El dret a l'honor, intimitat i pròpia imatge

Caràcter general

Concepte de l'honor

Concepte de intimitat

Concepte de pròpia imatge

Dret de protecció de dades personals, Dret de rectificació.

Protecció de dades personals

Dret de rectificació

3. L'edat

Significat jurídic

Còmput

La majoria d'edat

La minoria d'edat

El menor emancipat: estatut jurídic

4. La discapacitat i els seus efectes

Diferència entre: tutela, curatela i defensor judicial.

5. La localització de la persona: el domicili i l'absència

El domicili

La declaració d'absència legal

6. L'estat civil i el Registre civil. Nacionalitat i veïnatge civil

Actes inscripcions al Registre Civil

Nacionalitat i veïnatge civil

7. La persona jurídica. L'associació i la fundació

Associació

Constitució

Organs de l'associació

No tenim la figura de la mort i naixement

Fundació

Característiques

Protectorat

1. INTRODUCCIÓ AL DRET CIVIL

PART GENERAL

1. El concepte de Dret civil: la matèria civil i la seva distribució sistemàtica

Dret privat comú i general; contraposició a especial (les tres acepcions d'especial)

Què és el dret civil?

Professor **Albaladejo**: El dret civil ve a ser el **dret privat general** que **confrontaria** amb aquelles **matèries que no obstant de ser dret privat, són matèries amb una regulació específica al marge del dret civil.**

Díez-Picazo + Gullón: Sector de l'ordenament jurídic, que forma fonamentalment part del Dret privat, que se n'ocupa de les **persones** i dels seus diferents estats civils, del **patrimoni** de les persones, amb referència especial als drets de la propietat i als altres drets sobre els béns, de l'intercanvi de béns i serveis a través del món de la contractació junt amb les normes corresponents a la regulació de la família i de les successions per causa de mort.

Procés d'anàlisi històric (edat antiga, edat mitjana, renaixement, actualitat)

Edat antiga

Base del dret actual → **dret romà**. La frase referida al dret civil a roma era el **IUS CIVILE**. Era aquell dret que s'aplicava al **ciutadans romans**. Lliures, pater familia,... El IUS CIVILE es confrontava amb el **IUS GENTIUM**: dret que s'aplicava a **ciutadans no romans** (extrangers).

Edat mitjana

Desapareix l'imperi romà i el dret que s'adopta és el **dret romà**. I aquest dret romà es **contraposava** als **dret locals** (dret de cadascun dels territoris de la època) en ocasions. Més tard s'introdueix el **dret canònic** (eclesiàstic), i a mesura que es va abançant a l'edat mitjana la **contraposició** passa a ser entre el **dret romà** i el **dret canònic**.

Renaixement

Canvi polític → El **naixement dels estats**. Llavors **desapareix** la **confrontació** de l'edat romana i el **dret civil** ja s'identifica com aquell **dret privat general** de cadascun d'aquests **estats**. I aquest és el que ha anat evolucionant fins l'actualitat.

Actualitat

- Professor **Albaladejo**: **Dret privat general que regula les relacions més comuns de la convivència humana.**
- Professor **Castan**: és aquell **sistema de normes de caràcter general que regulen les relacions jurídiques entre particulars** (individuals o col·lectius) dins de l'agregat social al que pertanyen protegint i regulant tant les relacions jurídiques que fan referència als seus interessos dins de l'àmbit moral com dins de l'àmbit patrimonial.

Institucions de la matèria del dret civil

La matèria civil és tot allò que conforma el dret privat general. Inclou totes les qüestions que fan referència a

- La **personalitat**: dret de persona,...
- Al **patrimoni** de la **persona**: drets reals, drets de la propietat, contractacions i dret de família,...
- La **successió mortis causa**: herències, testaments,...

Distinció entre el dret públic i el dret privat

No s'ha aconseguit arribar a una **conclusió clara** sobre la distinció entre dret públic i dret privat. Per tant no podem dir que hi ha una divisió, perquè hi ha **diferent punts de vista** al seu estudi. Podríem dir que hi ha institucions dirigides a regular la persona i el compliment dels seus fins, i altres institucions dirigides a l'organització de la comunitat i dels seus fins. Llavors el dret privat és el conjunt de normes que regulen la vida humana i els fins que li són propis.

No podem dir que el **dret públic** realitza una **utilitat general** mentre que el **dret privat** realitza una **utilitat dels particulars**, ja que el **dret privat** a part de realitzar una utilitat dels particulars **sempre** realitzarà una **utilitat pel bé comú**.

Seria **dret públic** el conjunt de normes que regulen l'organització i l'activitat de l'Estat i de les altres **entitats públiques quan** aquestes entitats públiques **actuen com a tals**. Al dret públic sempre hi ha una situació **d'imperium** (superioritat d'una banda sobre una altra. Estat - particular p.e.)

Seria **dret privat** el conjunt de normes que regulen les relacions entre particulars i les relacions que afecten als **particulars** i a les **entitats públiques** quan aquestes **actuen** com a **particulars**. Al dret privat els subjectes sempre estan en situació **d'igualtat**.

Sabent això hauríem de dir que lo **fonamental** és la **acció que desenvolupa** cada entitat i la posició que ocupa, i no el fet que sigui Estat o persona.

*Sentència Tribunal Suprem 21 Febrer 1970

Teories tripartites: hi ha un tercer grup - **TERTIUM GENUS**. Té **característiques** del dret **públic** i el dret **privat**. Hi ha normes jurídiques que les comparteixen, com ara el **dret laboral**. Té normes de dret públic i normes de dret privat.

Contraposició a especial (les tres acepcions d'especial)

Són normes de dret comú aquelles que estan destinades a regular la realitat jurídica i social en totes les seves facetes i aspectes, és a dir, la vida social considerada en la seva totalitat.

El dret privat està constituït per normes la finalitat de les quals és regular matèries o relacions determinades i concretes.

Els **drets privats especials** seria tot aquell conjunt de normes de caràcter privat que **operen al marge del dret privat general** per tenir coneguda plena **autonomia legislativa, doctrinal i didàctica**.

Llavors l'**element diferenciador està en l'autonomia absoluta: autonomia dicàctica, doctrinal i legislativa**.

Analitzem les tres accepcions d'especial

- Criteri de **professionalitat**:

Si el dret privat general és el dret civil, aquell que per qüestions de professionalitat és regulen al marge ja no seria dret civil, seria especial. Llavors varia la matèria. Com ara el dret mercantil en el cas dels comerciants.

Es contraposaria el dret privat general (civil) amb el dret especial en base amb aquell que ve caracteritzat per la nota de professionalitat. Quan el dret privat concret va dirigit concretament a les persones per l'activitat que estan realitzant. Ex: comerciants - dret mercantil. El dret privat general és el dret civil. En canvi el dret privat mercantil seria referit als comerciants. És un dret privat especial.

- Criteri del seu **destinatari i territorialitat**: **El dret té uns destinataris concrets (persones) i un territori concret.** *Dert civil gallec, dret civil basc, navarra, aragó, catalunya, balears. A l'estat espanyol hi ha el codi civil espanyol, i després els drets forals. **Si el destinataris són la població comú, rebran el dret privat general. I si vius en una població que té dret privat especial (Catalunya, Aragó,...), rebràs l'aplicació del dret civil especial del teu territori.** I el seu origen està en els furs.

- Criteri **extracodicial**: **que està fora del codi. Si és civil i està fora del codi, serà especial.** Com ara norma de protecció de lloguers. Llavors serà civil especial.

La distribució sistemàtica del dret civil: Pla de Gai (pla romà o francès), i pla de savingy o pla germànic.

El Pla de Gai i el pla de savigny són els dos plans més importants.

Pla de Gai

El dret civil es basa en tres figures:

- **Persones**
- **Coses**
- **Accions**

Aquest pla va ser **adaptat per Justinià**, i adoptat al 1806 al **codi Napoleònic**. Els francesos van substituir les accions pels modes de adquirir la propietat.

A **Espanya** el que es va fer va ser **copiar el codi francès**. Però ho regulen de forma independent.

El pla de Gai és molt criticat perquè és una idea molt particular de Gai. És molt arcaica.

Pla de Savigny

Finals del segle XIX. Va estructurar la configuració del dret civil sobre la base de 4 conceptes bàsics:

- **Drets reals**
- **Obligacions**
- **Dret de família**
- **Dret de successions**

Tots aquests tractats anirien presidits per una part general, i dins d'aquesta part general es regularien tots aquestes qüestions comuns en l'àmbit del dret civil. Aquestes idees es van impulsar a espanya per **Sanchez-Román**, al seu tractat Estudios de Derecho civil.

Aquest pla és molt més **actual** i **sistemàtic**. Aquest estructura els seus tractats de lo més simple a lo més complexe. I el que va fer, des d'un **punt de vista sistemàtic és molt millor**.

En definitiva, sistemàticament la distribució està basada en el pla de Savigny. En quant a matèria civil considerem tot aquell dret privat que té caràcter general.

2. L'organització de la coexistència de règims civils com a resultat d'un procés històric: vigència i aplicabilitat. L'ordenament civil de Catalunya: el Codi civil

La codificació civil espanyola: el projecte de 1851

Quan i per què apareix la idea de codificació?

Finals segle XVIII. Hi havia un **descontrol normatiu**. Normes no estructurades de cap manera, no hi havia una unitat que estructurés una regulació en quant a la matèria civil.

Què s'intenta per solucionar aquest problema?

Per solucionar aquest problema s'intenta:

- **Recopilació o compilació:** recollir, estructurant les matèries per raons corporals. **Agrupar-les i ordenar-les.**
- **Codificació:** es volia **estructurar** totes les matèries disperses **sota una unitat normativa** amb uns criteris normatius sistemàtics. A través d'un codi únic.

Quines avantatges i inconvenients tenia la recopilació?

Avantatges: Ordre, **tot en un mateix document.**

Inconvenients: **No** hi ha una **regulació sistemàtica.**

Quines avantatges i inconvenients tenia la codificació?

Avantatges: hi havia moltes més avantatges. Hi ha una **regulació sistemàtica**. Es generava un codi molt estructurat i sistemàtic. **Simplicitat. Consolida principis generals unitaris** que serveixen com a **font d'inspiració** per diverses matèries.

Inconvenients: era un sistema **molt estàtic**, consolidava una **permanença** en quant a totes les normes jurídiques. **S'hauria de poder modificar.** És un inconvenient **més teòric que pràctic.**

Evolució del moviment codificador europeu. (Anàlisi des d'un punt de vista històric)

Idees bàsiques del professor Lacruz

A nivell europeu, el professor **Lacruz** situa la idea de codificar amb la confluència de **2 idees bàsiques:**

- Principis **romanistes**
- Principis **racionalistes** (finals s.XVIII): Aquesta idea inspira la **idea de justícia** que s'ha de canalitzar normativament en quant a la conducta de caràcter privat.

Consideren el dret com un **teixit de normes** que ens senyalen quina seria la **conducta justa**.

Situació a Europa

A Europa, aquesta és la situació:

- **Estats Prussians:** es plasma per primera vegada el dret territorial. De l'any **1794**.
- **Codi Civil Francès o Codi Napoleònic:** el segon intent bàsic de la codificació europea. De l'any **1804**. Va ser **el que va tenir més influència**.
- **Codi Civil Austríac:** de l'any **1811**.
- **Codi Civil Italià:** de l'any **1865**.
- **Codi Civil Portugués:** de l'any **1867**.
- **Codi Civil Alemà:** de l'any **1896**. Inspirat amb les idees de **Savigny**.
- **Codi Civil Suís:** de l'any **1911** i modificat el **1912**.
- **Nou Codi Civil Italià:** de l'any **1942**.

En resum, què ha estat el procés de codificació a Espanya?

La **codificació** va ser l'**evolució** dels **drets forals**: **drets** de caràcter civil que existien a **determinats territoris** espanyols.

Situació d'Espanya sobre l'any 1800

Espanya arribava tard a la codificació respecte a Europa. L'únic que s'aconsegueix és fer una recopilació.

A l'any **1805**, en comptes de codificar, es recopila. I en aquest any es va fer la **Novísima Recopilación**.

Era un recull de les normes civils que hi havia. També era una **ampliació** d'una recopilació anterior que es deia **Nueva Recopilación** de **1567**.

Primer intent de codi civil a Espanya

Hi ha un intent de promoure un codi civil. El primer intent imposat és l'**Estatuto de Bayona**. Al seu article 53 diu que **el codi civil francès s'incorpora al codi civil espanyol**. A Espanya, com podem veure, **no s'innova**. Degut a la posició política en que era la **invasió francesa**.

Etapa

No obstant, hi ha un intent des de l'estat espanyol de fer un codi civil. Aquest intent inicia una primera etapa dels **Projectes Unitaris**. I això serà problemàtic. Aquest projecte s'inicia a les **Cortes de Cádiz**. A un article de las cortes de cadiz es diu que al **codi civil**, al **codi criminal** i el **codi de comerç** seràn els **mateixos** per tota la **monarquia**. Llavors aquí consagra un **projecte de codificació unitari** amb alguna modificació. Per tant aquest projecte era uniformador i unitari. També va **suprimir** els **drets forals** i tindrà només en compte el dret de castellà.

Idea de codi únic i unificador

Tots els **intents** de codificar van **fracassar fins** el **1820**, que comença el **trienni liberal**. S'intenta canviar una mica aquest sistema uniformador, però torna a haver un **cop d'estat** i al **1823 s'acaba** el trienni liberal i llavors també la seva reforma.

El període absolutista també s'intenta crear el codi civil. **Intent** al **1832 Pablo de Gorosabel, fracassa**. **Intent** al **1833** de **Manuel María Campronero, fracassa**.

1843 quan es pren seriosament la creació d'un codi civil mitjançant la creació de la **Comisión General de Códigos - García Goyena**. García té la idea d'elaborar un codi civil únic per tot el territori espanyol. Es el **Projecte de 1851**.

Principis:

- **Centralista**
- Amb la doctrina científica del **dret castellà**
- **Influències** del dret estranger especialment del **codi civil francès**.

Pero aquest intent codificador **fracassa**. A Catalunya i Aragó ja feia segles que tenien institucions, i **com es volen carregar els drets forals, hi ha un desequilibri brutal**. A Catalunya, la legítima és 1/4 de l'herència. A Castella són 2/3 parts. I això és degut a que era diferent la organització de la terra.

La idea de **Maluquer de Motes**: té un **estudi molt profund** sobre la **codificació espanyola**. Segons aquest autor, pel projecte del dret civil va ser **molt rellevant** a Espanya que la **propietat** i les **llibertats individuals** estaven **consolidades**. La **propietat** de la terra era de **l'església** i de **l'aristocràcia**. Després estaven les propietats de **mans mortes**. Llavors la gran massa de la població no tenia cap propietat. Tampoc hi havia **cap regulació de les llibertats** i els **drets**.

Mentre que no hi hagi una regulació de la **propietat** ni la consolidació de **llibertats i drets, no podrà haver-hi un codi civil**. Llavors el projecte de 1851 no va cuallar, fracassa.

La idea, tot i així, va perdurar en el temps. Les **necessitats socials augmenten**, i portem **70 anys de retràs** envers al codi napoleònic.

No obstant, les **primeres regulacions** arribaran amb les **desamortitzacions** de **Mendizaval** i **Madoz**.

Fase de les lleis especials

Es pretèn **establir totes les necessitats que van neixent i que s'han de regular**. Indirectament, comporta **subsannar** totes les **mancances** dels altres intents i **ficar les bases** per a que la situació social i econòmica sigui suficientment sòlida **per a que pugui funcionar el còdigo civil actual**.

Es fa tot **fragmentat**:

- **S'aprova la llei hipotecària 1861: es crea el registre de la propietat. Amb això s'aconsegueix una gran seguretat jurídica.**
- **Llei de notariado 1862**
- **Matrimoni civil de 1869: abans tot això estaria administrat per l'església, i ara hi haurà un recompte per part de l'estat.**
- **Llei de Registre Civil 1870:** Amb el registre civil hi ha una **costatació escrita** de la **herència** i de la **propietat**. Al que compra li **dona seguretat**. Al registre civil es posen **naixements, matrimonis i morts**. Com que sorgeix una desvinculació econòmica de la propietat de la terra, **una nova classe sorgeix** que és la **burguesia en contraposició a l'església i l'aristocràcia. I la burgesia requereix seguretat, cosa que aporta el registre civil i de la propietat.**
- **Lei de aguas 1866**
- **Lei de aguas 1879**

Tercera etapa - codi integrador

Elaboració d'un codi civil integrador, i es vol coordinar lo que es vol fer del codi únic.

S'inicia amb el **decret de 2 de Febrer de 1880**, i a través del **projecte de llei de bases de 1881**, que és promulgada pel **Ministro de Gracia y Justicia, Alonso Martinez**.

Llei de bases

El **parlament** pot fer una mena de **guió**, que son unes **pautes per fer la determinada llei**. La **lleí de bases intenta arribar a una cosa mixta amb el dret castellà però amb les especialitats dels drets forals**. Això

fracassa per canvis polítics.

Es consolida finalment amb el **projecte Llei de Bases de 1885**, que acaba sent **definitiu** amb la **Llei de Bases de 11 de Maig de 1888**. Es va tenir en compte per desenvolupar el Codi Civil actual.

CONTINGUT

8 articles + 27 bases:

- **Funció dels articles:** senyalar el **procediment** a seguir
- **Funció de les bases:** fan referència a les **directrius** a seguir per **desenvolupar el Codi Civil**.

Base 1: fa referència a tots aquells **elements** en els quals s'ha de basar, han **d'inspirar** el **Codi Civil** futur.

Base 27: fa referència als **problemes** que pot plantejar la **derogació del nou codi civil i de l'anterior**. Com es coordinen la matèria civil anterior amb la novedosa.

La **resta de les bases** fan referència a les **institucions** que formaran part del nou Codi Civil.

Què passa amb les relacions jurídiques que ja existien quan s'ha aprovat el nou Codi Civil?

S'han de **regular**. S'encarrega la base 27. Utilitzen el **DRET TRANSITORI**. El codi diu si les lleis anteriors seràn derogades o no. La clau és que tot estigués regulat i **que hi hagués una interconnexió** amb tot allò anterior.

SOLUCIÓ que ens donaria la Llei de Bases de 11 de maig de 1888 amb el problema de la codificació espanyola i com s'intenta solucionar el problema dels drets civils territorials (forals)?

Tots els **drets territorials s'incorporarien** al Codi Civil amb la **forma d'apèndix**. (va ser un fracàs)

La **primera publicació** va ser al **11 de febrer de 1889**, però degut a la iniciativa d'un diputat de Corts, es va tornar a editar i la **edició definitiva** és la del **Real Decret del 24 de juliol de 1889**.

ESTRUCTURA

- **1976 articles**
- ***tot el dret anterior que no estigui declarat i continuï vigent ... s'entén derogat**

Té **3 disposicions addicionals + 13 disposicions transitòries**.

Les disposicions transitòries regulen l'anomenat **dret transitori**: conjunt de **normes** que van **referides a la regulació de determinades figures jurídiques, que s'han constituït amb base del dret anterior**.

PLA

Inspirat en el Codi Civil francès de 1804, a la vegada inspirat en el **Pla Romà de Gai**. No obstant, el codi francès té 3 llibres vs **codi espanyol té 4 llibres** (un últim dedicat a obligacions i contractes). Simplement van dividir el 3r francès. Motiu: els **contractes a Espanya** no són maneres d'adquirir domini sino que **son títols**.

INFULÈNCIES:

- **Projecte de 1851**
- **Codi francès**
- **Codi italià de 1865**
- **Codi portuguès de 1867**
- **Legislacions forals, doctrina estrangera (francesa)**

Al **Codi Civil de 1889**, per afegir els **drets forals** ho fan a partir **d'apèndix**, però **no acaba de cuallar** ja que sempre es considera com si fossin afegits al fet.

Primera etapa	Codi Civil de 1851	Codi únic i unificador
Segona etapa	Lleis especials	Lleis de 1861, 1862, 1869...
Tercera etapa	Projecte de Llei de Bases de 1881	Codi integrador
Quarta etapa	Codi Civil de 1889 (actual)	Qüestions forals als apèndix

*Segona República Espanyola

Nova Constitució, Estatuts d'Autonomia: provoca que hi haurà un Codi Civil únic, però cada entitat territorial independent pot desenvolupar legislativament els seus drets civils territorials.

*Guerra Civil

1939 nou règim polític. Desapareix el projecte anterior. Al **Congreso Nacional de Derecho Civil** s'arriba a la conclusió que el projecte **d'apèndix no porta enlloc**. → s'aposta pel **sistema de les compilacions:** funció de recollir institucions de dret civil foral que no estiguin en desús. Tansols recopila, no codifica.

Això es deu a que en el **Decret de Nova Planta**, es **suprimeixen** tots els **drets territorials**, per tant, el **dret civil a Catalunya** serà el **mateix** que fa **300 anys**. No ha evolucionat. A 1939 **tampoc** hi havia **capacitat legislativa** perquè era un règim autoritari, i lo únic que es podia fer era recopilar.

ETAPA CODIFICADORA 1946 - Díez Picazo

- **Primera etapa:** compilacions de **Catalunya, Vizcaya i Balears**.
- **Segona etapa:** compilació de **Galícia i aragonesa**.
- **Tercera etapa:** compilació **navarresa**.

Compilacions aprovades

1 ^a compilació	La de Vizcaya i Álava. Es publica el 30 de juliol de 1959.
2 ^a compilació	La de Catalunya. Es publica el 21 de juliol de 1960.
3 ^a compilació	La de Balears. Es publica el 19 d'abril de 1961.
4 ^a compilació	La de Galícia. Es publica el 2 de desembre de 1963.
5 ^a compilació	La d'Aragò. Es publica el 8 d'abril de 1967.
6 ^a compilació	La de Navarra. Es publica l'1 de març de 1973.

Recomanació: llibre d'Antoni Vaquer.

ABANS DE LA CONSTITUCIÓ

Els **criteris** que es van seguir fins al moment avans de la constitució podien seguir **dos idees:** o totalment **unitària**, o intentant **integrar** els **drets civils forals**. Reconeixement **ple o no ple** dels drets forals. I **si hi haurà capacitat legislativa per desenvolupar aquests "drets forals"**. Aquesta és la situació d'abans de la constitució.

ETAPA ACTUAL: Reconeixement dels drets civils territorials

Constitució espanyola actual - 1978:

- S'estructura l'**Estat d'autonomies actual**.
- Estableix un **dret civil general** i de l'Estat però **respecta** les **comunitats autònomes** amb el seu **propri dret civil**, allà on hi havia.

Unificadora + reconeixement de la diversitat

Per primer cop, es dinamita el sistema uniformador, és reconeix la pluralitat de drets civils dins l'Estat espanyol.

Idees bàsiques de la Constitució en quant a dret civil.

- Les **CCAA** podran assumir **competències** en quant a dret civil.
- **L'Estat té competència exclusiva sobre legislació civil**, però **sense perjudici** de la conservació de les **CCAA** i dels seus drets civils forals

Bàsicament: l'estat té un dret civil general, però respectarà els drets civils territorials de cada comunitat autònoma.

Principis

Article 148 i 149 de la constitució espanyola. A l'**article 149.1: "l'estat té competència exclusiva sobre legislació civil, excepte de la conservació, modificació i desenvolupament per les CCAA dels drets civils forals allà on existeixin."** Apliquen un **principi de DIVERSITAT**. És una declaració de principis genèrica.

Això també queda complementat amb l'**Estatut d'Autonomia de Catalunya**.

- **Art. 129:** "*correspon a la Comunitat Autònoma de Catalunya la competència exclusiva amb matèria de dret civil, amb l'excepció del que s'estableix a l'Art. 149 1.9 de la Constitució Espanyola*".

Matèries de caràcter exclusiu de l'Estat espanyol:

- **Aplicació i eficàcia de les normes jurídiques.**
- **Relacions jurídiques civils** relatives a les **formes de matrimoni**.
- La **ordenació dels registres i documents públics**.
- Les **bases de les obligacions contractuals**.
- Les **normes per resoldre els conflictes de lleis**.
- La **determinació de les fonts de dret** .

Això ho porta a terme les **Corts Generals**.

A l'**article 149.1 regla vuitena:** "**es competència exclusiva del estado** las reglas relativas a la **aplicación y eficacia** de las **normas jurídicas**, las relaciones jurídico-civiles relativas a las formas del **matrimonio**, la **ordenación de los registros y documentos públicos**, las bases de las **obligaciones contractuales**, las normas para **resolver conflictos de leyes** y la **determinación** de las **fuentes del derecho** (dret internacional privat i normal)." Haurà d'estar legislat per las **cortes** generales a Madrid. Tot això sempre que hi hagi un dret civil determinat a la Comunitat Autònoma.

CONCLUSIÓ

a. Hi ha un dret civil comú a tot el territori espanyol

- **Lleis generals**
- Referència a les **fonts de dret** i dels **drets subjectius**
- Es **consolida la Constitució espanyola**, al caràcter supletori que sempre tindrà el dret civil espanyol, envers els drets civils territorials

b. Existeixen uns drets civils forals que s'apliquen amb caràcter també general, però dins d'aquella Comunitat Autònoma que és pròpia.

En resum, hi haurà una **competència exclusiva de l'Estat** pel que fa a totes les **normes civils de caràcter general**. Pel que fa a les **demés**, tindrem la **competència pròpia** de les **comunitats autònomes**.

IMPORTANT!

Dret civil de Catalunya i dret civil vigent a Catalunya: vigència i aplicabilitat. Aplicació directa, aplicació preferent i aplicació supletòria.

Ens situem a Catalunya, quin és el **dret vigent a Catalunya?**

Coexistència

Hi ha una **coexistència**. Els drets civils vigents a Catalunya són el **Dret Civil Català** i el **Dret Civil Comú**. Els dos codis **ahora**. Estan els dos vigents, llavors el problema està en **com els conjuguem**.

Aplicabilitat

I aquí entra la **aplicabilitat**. Són aplicables? Depèn.

- **Aplicació directa del dret civil estatal a Catalunya:** es produeix amb aquells supòsits de **normes civils contemplats al 149.1.8 CE i a l'article 13 CC**. És dret civil **vigent** a tota Catalunya, i és **aplicable** també a Catalunya de **forma directa**. Aquí està **per sobre del Dret civil català**. Unes característiques de l'**ordenament civil català** és que **és incomplet** per **imposició** de la **Constitució**.
- **Aplicació preferent del dret civil estatal a Catalunya:** amb totes aquelles competències legislades pel legislador català.
  - Art. **111.5 codi civil català**: s'aplicarà en preferència de qualsevol altre
  - Art. **110.2 E.A.C.**

El **dret català és vigent a Catalunya**, i en quant a l'**aplicabilitat**, té **preferència**. Sempre primer.
- **Aplicació supletòria del dret comú a Catalunya.** Si es pot, quan es podria aplicar el dret civil comú en defecte del dret civil Català? Però només **en cas de llaguna legal**, en cas que en una matèria, **no hi hagi dret civil català que ho reguli**. El dret supletori del dret civil català és el **código civil**. Ha d'haver llaguna legal. Es diu **heterointegració**.

Per tant, els **dos drets són sempre vigents!!!** La diferència és si s'aplica l'un o l'altre, i perquè.

Resum

En resum, **aplicació directa del codi civil espanyol** quan és matèria del **149.1.8 CE o 13 C.C.E**. **Aplicació preferent** en tot allò que contempli el **codi civil de Catalunya** i l'**Estatut Autònic de Catalunya** a excepció de les matèries de l'aplicació directa. I **aplicació supletòria** quan hi ha **llacuna legal**.

3. Les fonts del dret civil: la llei, el costum i els principis generals del dret

Què és una font?

En sentit figurat, **tota aquella raó primitiva de qualsevol idea o força productora d'un fet**.

Ens centrem ara en el **dret**. Pot ser considerat com una **facultat, com una norma i com un element de coneixement**.

- Si considerem el **dret com** una **facultat**, el sentit de font seria com a **font d'un dret subjectiu**.
- Si considerem el **dret com** una **norma**, el sentit de font es basa en les **fonts del dret objectiu**.
- Si considerem el **dret com** a **coneixement**, les fonts seran **fonts de coneixement del dret**.

Ens referirem essencialment a les **fonts del dret objectiu**: conjunt normatiu que conforma un ordenament jurídic.

- Dret **subjectiu**: **dret de propietat**, per exemple.
- Dret **objectiu**: les **normes jurídiques** que **regulen el dret de propietat**.

Classes de fonts

Directes i indirectes

- **Directes**: **contenen** en sí mateixes una **norma jurídica**. Podem distingir:
  - **Fonts primàries**: **lleï**
  - **Fonts secundàries**: **costum i principis generals** del dret
- **Indirectes**: aquelles que **ajuden a la comprensió i producció** d'una norma jurídica.

Materials i formals

- **Materials**: referents al **poder que té algú de poder establir dret**. Per exemple, els poders públics a través dels **òrgans legislatius**.
- **Formal**: **maneres** a través dels quals es **canalitza** la **norma jurídica**. A través d'una **lleï**, o d'un **costum, d'un principi general**,...

Fonts jurídiques dins de l'ordenament jurídic espanyol i català

1. **Constitució** de 6 de desembre de **1978** està considerada com a **font principal i bàsica del dret**. Es manifesta amb una **dobla vessant**:
  - a. Norma d'**aplicació directa** amb uns **suposits concrets**: allò que fa referència als **drets fonamentals** (igualtat, llibertat).
  - b. Norma fonamental en la qual **s'han de fonamentar totes les lleis**. Per això es parla de la constitució com a la doctrina de **fonts de fonts**. Perquè la constitució preval.

2. Quin és el **sistema de fonts a l'ordenament jurídic espanyol**?

Article 1 Código Civil: "las fuentes del ordenamiento jurídico espanyol son la **ley**, la **costumbre**, i los **principios generales** del derecho espanyol.

Article 111.1 Codi Civil Catalunya: el dret civil de catalunya està constituït pel dret del **codi civil català**, de l'**espanyol**, la **costum** i els **principis generals** de dret espanyol.

Per tant:

1. **Llei**
2. **Costums**
3. **Principis generals**

L'**ordre** no és casualitat, hi ha una **prevalència absoluta** de la **lleï davant** les altres dos fonts de **costums i principis generals**

Principis que regulen l'ordenació i funcionalitat de les fonts jurídiques

1. **Principi de jerarquia de fonts**: L'art 9.1 Constitució esp. estableix el principi de jerarquia de fonts, ratificat per l'article 9.3 Constit. esp, que constata el **principi de legalitat**. **S'exclou** de la **possibilitat de crear lliurement dret**. La lleï s'ha de crear dins dels principis de al constitució.

Tota norma jurídica no podrà contravenir als principis de la constitució.

L'art 1.2 Cod. Civil: carecerán de validez las disposiciones que se contradicen con normas superiores. Si una llei ordinària es contradiu a la constitució, no serà vàlida.

2. **Principi del control de constitucionalitat:** es pot canalitzar de forma directa o no.

a. Quan una resolució d'un **tribunal fa omissió dels principis constitucionals**. Ex: resolució d'un jutjat vulnera el principi d'igualtat. Això es podrà **impugnar directament** i es podrà aplicar directament la constitució. Aquest control és **directe**.

b. Es **desenvolupa una llei**, segueix tots els seus tràmits, però **algú considera que no és constitucional**. Això es canalitza mitjançant amb el **recurs d'inconstitucionalitat**. El que hi ha és una sol·licitud per a que el constitucional revisi una font. El que està fent és un control de constitucionalitat però **no és directe**.

3. **Principi de subjecció a les normes reconegudes:** al sistema català o espanyol no es produeix lo que passa al sistema anglosaxó. Es produeix l'emancipació del jutge, que el jutge té molta llibertat. En canvi, a **Espanya**, el **jutge no pot actuar com vulgui**, ha d'actuar **basat** en el sistema de font, **en les normes jurídiques reconegudes**.

4. **Principi de supremacia de la llei:** la **lleï** és la **primera font del dret**. Només entrarà la costum si no hi ha llei. I si no hi ha costum, s'aplicarà els principis generals.

5. **Principi de subjecció als principis generals del dret: art. 1.4. código civil español.** Consagra els **principis generals del dret** com a **font subsidiària en segon grau** (en defecte de llei i de costum). L'important de l'article és el que diu al final: "**sin perjuicio de su caracter informador en el ordenamiento jurídico**": tant la llei i el costum s'hauràn d'aplicar tinguent en compte aquestos principis generals. Ja que **s'han tingut en compte per materialitzar la llei i el costum**. Però els principis generals del dret són **conceptes abstractes**, no estàn escrits a cap lloc.

La llei

Concepte i sentits de la llei

La llei des d'un **punt de vista general** → **equival a norma jurídica** → norma jurídica **derivada del dret natural + norma jurídica positiva**.

La llei des d'un **punt de vista estricte** → la llei és aquella norma positiva que **es caracteritza:**

- Pel seu **origen estatal**
- Per la **forma en que s'elaborarà aquesta llei** (escrita i amb caràcter solemne)

Sentit que ens interessa

Concepte tècnic i jurídic: des d'aquest punt de vista podem dir que **la llei** és aquella **norma estatal** que té **especial importància i rang** que es **diferenciarà de les demés normes jurídiques** per la seva **procedència i per especials requisits i solemnitats** que seràn **necessàries per la seva formació**.

Característiques de la llei

La llei ha de ser un **precepte comú, just, estable, i suficientment promulgat**.

1. Característiques **intrínseques** (internes):

- a. **Generalitat:** ha de ser un precepte general. Està **prohibit** fer una llei **individualitzada**.
- b. **Racionalitat:** la llei ha d'**obeir** a una serie de **principis** inspirats en el **dret natural**.
- c. **Obligatorietat:** tota llei ha de contenir un **mandat** (de forma explícita o implícita).

2. Característiques **extrínseques** (externes):

- a. **Promulgació de la llei o publicació:** la gent ha de tenir la possibilitat de **conèixer la llei**.

Classes de lleis

Amb **caràcter general**:

- Lleis **materials**: aquelles que **estableixen normes** o preceptes jurídics.
- Lleis **formals**: aquelles que no creen dret objectiu sino que únicament **contenen actes concrets d'autoritat**. Estarien **mancades de la característica de la generalitat**.

Amb un **caràcter particularitzat**:

Hí ha un principi que és que **tot el sistema legislatiu s'haurà de sustentar en la constitució**. Totes les lleis han de ser constitucionals.

- Lleis **orgàniques**: les lleis orgàniques són aquelles amb les quals **determinades matèries requeriran aquest tipus de llei**. Ex: relacionat amb drets fonamentals, llei electoral, ... matèries on s'especifica que s'han de regular amb aquest tipus de llei. Aquestes lleis poden ser **aprovades pel parlament** i requereixen **majoria absoluta**.
- Lleis **ordinàries**: poden regular **totes les altres matèries que no regulen les lleis orgàniques**. Requereixen **majoria simple**.
- Llei **marc**: llei que a través d'aquesta **es regula i desenvolupa quines matèries queden reservades a les CCAA o quines a l'Estat**. Estableixen el terreny de joc entre les CCAA i l'Estat. L'objectiu és establir un **marc regulatori** en l'àmbit competencial entre les CCAA i l'Estat.

- **Decrets lleis**: acte amb força de llei elaborat per **iniciativa del govern per raons d'extraordinària urgència** i que en el **termini màxim d'un més de la seva publicació, haurà de ser ratificat per part de les Corts**. El govern, quan hi ha hagut una catàstrofe, per exemple, fan un decret llei per evitar la tramitació lenta de les Corts. Llavors les Corts, en un termini màxim d'un més, ho han de ratificar o no.
- **Decrets legislatius**: a la inversa. La **iniciativa legislativa està a les Corts**, les quals **elaboren una llei de bases**, i aquesta llei de bases **li dona al Govern per què desenvolupi la llei**, però atenent-se a les bases. Un cop desenvolupada la llei, **tornarà a les Corts per a que aprovin o no la llei**.

- **Activitat secundària**: els reglaments, les ordres ministerials, els reals decrets, ... tenen un **valor secundari**.

• **Altres tipus de lleis:**

- **Tractats o convenis internacionals**: la pregunta és si són lleis o no són lleis. Art. 1.5. CC. Sí, **tenen la consideració de llei, però només quan s'incorporen a l'ordenament jurídic espanyol**. S'incorpora **quan el tractat està ratificat i quan es publica al BOE**, i quan es publica ja s'entén incorporat.
- **Concordats amb el Vaticà**. Això sí que s'incorpora amb la llei, té el mateix criteri que els tractats internacionals. Els concordats són convenis internacionals però amb el Vaticà.
- **Dret estranger: dret d'un país estranger a Espanya**. El dret estranger sí que es pot aplicar a Espanya, però en determinats casos. Només succeirà **quan la norma de conflicte espanyola es remet a l'aplicació del dret estranger**. **Si un estranger fa una acció a Espanya, el punt de connexió amb la llei estarà determinat amb el país d'origen**.
- **Convenis col·lectius: acord de caràcter laboral entre sindicats, treballadors, empresaris**. Es pot establir segons els principis de la constitució.

Procés formatiu de la llei

- **Aspecte intern:**

Requisits:

- **Punt de vista formal;** en l'elaboració de les lleis s'ha de **respectar l'ordre jeràrquic**. No es pot elaborar una llei que contradigui a una llei de caràcter superior.
- **Punt de vista material;** s'haurà d'ajustar sempre a **principis constitucionals** i principis establerts per normes superiors.

El procés és la iniciació, la discussió, i la sanció.

- **Iniciació:**

- **Projecte de llei**
- **Proposició de llei**

- **Discussió:** dels **membres parlamentaris**
- **Sanció:** signatura de la **lleï pel cap d'estat**.

- **Aspecte extern:** fa referència a la **promulgació i a la publicació**, a Espanya a través del **BOE** o a Catalunya a través del **DOC**.

Dret de la Unió Europea

Àmbit competencial global de la Unió. I com a tal, té efectes molt contundents.

- **Dret comunitari primari:**

- **Tractat constitutiu de la Unió Europea/Tractat de Maastricht.**
- **Tractat de Funcionament de la Unió Europea/Tractat de Lisboa**

S'incorporen de la mateixa forma a les altres lleis com si formés part del sistema jurídic espanyol. Té **aplicació directa i són d'obligat compliment**.

- **Dret comunitari secundari o derivat:**

- **Reglaments:** són d'abast general a tota la Unió, i són **directament obligatoris**.
- **Directives europees:** per a que tinguin un acte obligatori, ha d'haver-hi un **acte previ d'incorporació a la llei espanyola**.
- **Decisions i recomanacions:** **no tenen cap obligatorietat**, es poden o no tenir en compte. (tansols afecta al prestigi del estat)

El costum

El costum és la **pràctica repetida, efectiva i reiterada**. Des del punt de vista jurídic, caldrà alguna cosa més que la simple costum.

Cal fer referència a les **diferències** entre la **lleï** i el **costum**:

- Al seu **origen:** la **lleï neix del poder soberà d'un Estat**. En canvi, el **costum neix directament de la societat**.
- **Forma:** el **costum és tàcit** (es sobreenten, no té una forma expressa), en canvi la **lleï té una forma expressa**.

Requisits del costum

1. **L'ús: l'element material** del costum. La realització d'actes externs de manera uniforme, constant, duradera i general. Però això no és suficient des del punt de vista jurídic.
2. **OPINIO IURIS SEU SECURITATIS:** a efectes socials, ha d'haver-hi un **ús uniforme d'una conducta determinada**. El grup social, per a que el costum tingui caràcter de norma jurídica, ha d'haver una **consciència de que aquest ús tingui caràcter obligatori**. És la consciència de la societat de que un ús sigui obligatori.
3. **No ha de ser contràri a la moral ni a l'ordre públic:** la moral són els principis generals de la societat que s'han de respectar, i l'ordre públic és el que fa que hi hagi ordre pel carrer.
4. **No pot ser contrari a una llei:** el costum, si és contrari a una llei, no es complirà. I això és degut al sistema de jerarquia de fonts.

Classes de costum

1. Pel seu abast **territorial**:
  - a. **Costum general**
  - b. **Costum regional**
  - c. **Costum local**
2. Per la **matèria** que regulen:
  - a. **Costum general:** regula **tota una figura jurídica**. Ex: contracte de corretatge.
  - b. **Costum especial:** regula una **part específica** de la matèria.
3. Segons sigui la seva **relació amb la llei**:
  - a. **PRAETER LEGEM:** el **costum fora de la llei**. El costum que regula una cosa que no està regulada per la llei.
  - b. **CONTRA LEGEM:** aquell que **va contra una llei**. Es basa en el principi de jerarquia de lleis.
  - c. **SECUNDUM/PROPER LEGEM:** no va contra la llei, però **regula un supòsit de fet en el qual ja hi ha una llei que el regula**.

CC art 1.3: la costumbre regirá unicamente en defecto de ley aplicable, siempre que no sea contraria a la moral o al orden público y que resulte probada.

CCC art 111-1: el costum només regeix si no hi ha llei aplicable.

Prova del costum

El costum sempre s'ha d'alegar i provar per la part que pretengui la seva aplicació. Si volem que s'apliqui un costum, hem d'alegar l'existència i aplicabilitat del costum i hem de provar-ho, ja que els jutges es regeixen en base a la llei. **El jutges s'han de basar en la llei, no en el costum.** → principi de **IURA NOVIT CURIA**.

Usos

Actuacions reiterades de les persones que poden tenir conseqüències jurídiques.

- **Usos socials:** maneres ordinàries a través de les quals les persones es comporten. Això no té **cap transcendència jurídica**.
- **Usos convencionals:** de manera corrent es poden utilitzar per concloure negocis jurídics. Específicament en el cas dels contractes, normalment. Tenen una **funció interpretativa i supletòria de**

la voluntat de les parts.

- **Usos normatius:** art 1287 CC: el uso del país se tendrá en cuenta para interpretar las ambigüedades de los contratos, supliendo en éstos la omisión de cláusulas que de ordinario suelen establecerse. **Si es tracta d'usos que es contemplan al article 1287 CC** (per interpretar les ambigüetats dels contractes), **això són usos normatius. Art 1.3 CC:** los usos jurídicos que no sean meramente interpretativos de una declaración de voluntad tendrán la consideración de costumbre. .

Els principis generals del dret

Són aquelles **idees fonamentals** que informen tot el **dret positiu** que es conté dins de les lleis i dins dels costums. I que en última instància, també són aquells principis que **s'inspiren amb allò del dret natural** (allò que un grup social considera just).

Art. 1 CC i Art. 111-1.1 CCC fa referència al reconeixement dels principis generals del dret.

Des del punt de vista teòric, ens hem de plantejar on es troben els principis generals del dret.

Hi ha 2 teories:

- **Naturalistes:** partidaris del **dret natural**, consideren que els principis generals del dret es contenen única i exclusivament en el dret natural. Entenen que els **principis generals del dret** són **idees abstractes**, i s'inspiren en idees construïdes sobre conceptes abstractes. Això es pot extreure del dret natural.
- **Positivistes:** els principis generals del dret **els hem de treure de les lleis i dels costums.**

*Professor **Albadalejo**: no es pot ser maximalista, sino que **els principis generals estan tant en el dret natural com en el dret positiu**. Dins dels conceptes bàsics del dret natural estarien els principis generals del dret.

Com s'apliquen els principis generals del dret

El **Tribunal Suprem**, considera que els **judges** a l'hora d'aplicar el dret **sempre han de tenir en compte els principis generals**. El jutge pot utilitzar els principis generals per afinar l'aplicació d'una llei.

Però **si és la part particular que vol que s'apliqui un principi general, l'haurà d'alegar**. Ha d'alegar la vigència i l'aplicabilitat del principi general per l'altre costat. **Hem de provar que està vigent** aquest principi, i que és aplicable en el cas concret.

El principi general s'aplicarà a través d'un procediment analògic → **ANALOGIA IURIS**.

Analogia iuris

Concepte: és un **sistema d'aplicació** que es canalitza a través de **l'abstracció del dret positiu a través d'un procediment anomenat analògic**, que requerirà:

1. De la **existència d'un supòsit de fet** que **no estigui contemplat ni a la llei ni al costum**.
2. I que mitjançant un **sistema deductiu d'abstracció**, puguem **obtenir un principi general que sigui aplicable en aquell supòsit de fet** que no està contemplat ni per la llei ni pel costum.

Es fa servir per aplicar els principis generals.

Aquí no hi ha un altre supòsit de fet que ja està regulat. Llavors tirem de sistema de fonts, els principis generals del dret.

Analogia legis

Concepte: **Art. 4.1 CC**. És quan hi ha un **supòsit de fet X** que **no està regulat, però entre aquest supòsit de fet X i un supòsit de fet Y, hi ha identitat de raó**. De tal manera que **per suplir la manca de regulació d'un supòsit de fet, com que hi ha un de semblant, a través de l'analogia legis aplicarem la norma A del**

supòsit Y al supòsit X. Ho fet per què hi ha una analogia de llei. Hi ha identitat de raó entre el supòsit regulat i el supòsit no regulat.

Hi ha un **supòsit de fet, que no està regulat**. Llavors hi ha un **altre supòsit semblant que sí que està regulat**. Aquest supòsit semblant regulat **es pot comparar amb el que no està regulat**, i llavors es pot plantejar l'aplicació de la llei concreta.

Jurisprudència

Article 1.6 CC.

En un sentit àmpli, es pot considerar les sentències dels tribunals. La jurisprudència, va referida a les resolucions o **sentències del Tribunal Suprem** o en el seu cas, les que procedeixen dels tribunals superiors de justícia. La jurisprudència per antonomasia.

També hi ha una cosa que es diu **jurisprudència menor** → que són les hi ha a les **audiències provincials**.

Només crea jurisprudència les sentències del Tribunal Suprem i dels Tribunals superiors.

Hi ha determinats tipus de resolucions que **mai es poden considerar un tipus de jurisprudència**:

- Les que pugui fer **l'advocacia de l'estat**.
- Tampoc les **resolucions del DGRN** - Dirección General de los Registros y del Notariado.

Cap de les dos crea jurisprudència perquè **no són òrgans judicials**, sino que òrgans **administratius**.

La jurisprudència **NO ÉS FONT DEL DRET**.

Requisits per a que hi hagi jurisprudència:

1. Ha d'haver reiteració. **Una sola sentència no fa jurisprudència**. Ha d'haver-hi **al menys dos** sentències d'una doctrina per a que hi hagi jurisprudència. Respon al criteri de **reiteració o habitualitat**. Aquesta igualtat de criteri es dona quan en els fonaments del dret es manté el mateix criteri jurídic entre les 2 sentències. Això vol dir que hi hagi una **igualtat jurídica** en els fonaments jurídics en el fallo de la sentència.
2. Ha de ser la **jurisprudència de la sala corresponent al tema de la jurisprudència**. La jurisprudència més novedosa és la que tindrà aplicació. S'adapten a la realitat social del moment.

Art. 1.6 CC estableix que la jurisprudència és només un element complementador, no és font.

4. La interpretació, l'aplicació i l'eficàcia de la llei

La interpretació: mitjans, criteris i classes

Tota **norma jurídica** té un **objectiu** clar: el ser **aplicada en un supòsit de fet**. Llavors fa falta un **mecanisme que serveixi al que ha d'aplicar la norma per poder saber la finalitat, com s'ha d'aplicar i de quina manera, els principis**,... i això es farà mitjançant la interpretació de la norma jurídica.

Concepte: art. 3 CC → **investigació del sentit de la norma extret de les dades i dels signes a través dels quals aquesta es manifesta**.

Art. 3.1 CC → *Las normas se interpretarán según el sentido propio de sus palabras, en relación con el contexto, los antecedentes históricos y legislativos, y la realidad social del tiempo en que han de ser aplicadas, atendiendo fundamentalmente al espíritu y finalidad de aquellas.*

Mecanisme per interpretar la norma jurídica

Albadalejo diu que a l'hora d'interpretar una norma jurídica **hem de buscar el sentit de la norma que volem aplicar. Com busquem aquest sentit?**

1. Hem **d'interpretar** aquesta norma jurídica **segons l'esperit constitucional**. Llibertats públiques, drets fonamentals, dret a l'habitatge,...

2. Haurem **d'interpretar segons sigui l'orientació general d'una determinada institució jurídica**. Haurem de veure el **context general**. Haurem d'interpretar el contingut del precepte que volem interpretar. I tenir en compte quin és la finalitat de la norma que estem interpretant. Art. 3.1 ens envia a analitzar quin és el fi últim de la norma → **fi genèric + fi específic**.

Com es canalitza la interpretació?

SAVIGNY (Inspirador del Codi Civil Alemà): parla dels criteris/mitjans de interpretació (4):

- Criteri **gramatical**
- Criteri **sistemàtic**
- Criteri **històric**
- Criteri **lògic**

Al dret positiu espanyol: **art 3.1 CC** → *Las normas se interpretarán según el sentido propio de sus palabras, en relación con el contexto, los antecedentes históricos y legislativos, y la realidad social del tiempo en que han de ser aplicadas, atendiendo fundamentalmente al espíritu y finalidad de aquellas.*

- **Criteri gramatical** → "**sentido propio de sus palabras**". És el que diu la lletra. És la **interpretació literal**. Si hi ha més d'1 interpretació, haurem de veure la que més s'adapta al context de la norma.
- **Criteri sistemàtic** → "**en relación con el contexto**". El criteri sistemàtic consistiria amb **relacionar una norma amb aquelles altres normes que formen part d'una determinada institució jurídica** i aquesta institució jurídica relacionar-la després amb altres institucions jurídiques fins a arribar a trobar els principis fonamentals del sistema jurídic total. *Las normas raramente se encuentran aisladas; suelen estar integradas en el seno de un conjunto de disposiciones o relacionadas entre sí con coherencia interna. El mismo término puede tener un significado diferente. ... Se habla en tales casos de interpretación sistemática.*
- **Criteri històric** → "**los antecedentes históricos y legislativos**". Fa referència als antecedents legislatius i doctrinals. En quant a element condicionant a la interpretació, no té cap relevància, tansols serà il·lustratiu.
- **Criteri sociològic** → "**la realidad social del tiempo en que han de ser aplicadas**". Aquell que es procedeix a interpretar la norma jurídica segons la realitat social del moment. La norma es pot adaptar més o menys al moment en que està.
- **Criteri lògic** → "**atendiendo fundamentalmente al espíritu y finalidad de aquellas**". Ho hem d'interpretar des de 2 sentits diferents: (1) hem **d'investigar l'esperit de la norma jurídica**, i (2) a **l'interpretar una norma hem d'utilitzar plantejaments lògics**. Ex: s'ha de rebutjar qualsevol interpretació que porti a conclusions absurdes. Si una norma m'autoritza a fer el més, també m'autoritza el menys. Quan la llei es refereix a un cos concret, s'entenen exclosos tots els demés. On la llei no distingeix, no hem de distingir nosaltres.

Classes d'interpretació

Normes jurídiques i negocis jurídics

La interpretació de les normes i la dels negocis jurídics. En l'**interpretació** de les **normes** per **veure quin és el sentit de la norma jurídica**. I en l'**interpretació** dels **negocis jurídics** volem interpretar el **contingut dels negocis jurídics**.

Classes d'interpretació segons el seu resultat

- **Interpretació delcarativa:** és declarativa quan la lletra de la norma coincideix amb el sentit que nosaltres obtenim quan la interpretem. Hi ha **coincidència entre el sentit i la lletra**.

Però hi ha supòsits en que no coincideix la lletra de la norma i el sentit.

- **Interpretació extensiva:** quan el **sentit que obtenim nosaltres és més ampli que la lletra de la norma**. Ex: hi ha supòsits en que es parla dels fills, però en realitat la interpretació va molt més enllà.

- **Interpretació restrictiva:** efecte contrari. Implica que **el sentit que nosaltres obtenim via interpretació és més restringit que la lletra de la norma**. Ex: en molts casos, la norma parla de parents. Això és un concepte ample, però a l'hora d'interpretar aquesta norma adopta un criteri restrictiu, ja que es refereix als parents més propers.

- **Interpretació correctora:** el sentit que obtenim a través de la interpretació no és ni més ampli ni més restringit. Sino que **el sentit que obtenim nosaltres és diferent a la lletra de la norma, el que volia dir el legislador**. Ex: a successions, a vegades es parla de distribució per parts iguals. En canvi, per parts iguals s'identifica a un concepte "proporcional", no exactament part igual.

Interpretació integradora

S'obté un **sentit integrant diverses normes jurídiques**. ***Analogia iuris**,.... **investigar diverses normes jurídiques per obtenir un resultat**.

A través de la interpretació integradora evitar utilitzar el dret supletori. La idea és que hi ha un conjunt de normes, i volem obtenir un significat general mitjançant els principis generals i la **analogia iuris**.

Art. 111.2 CCC:

1. En la seva aplicació, el dret civil de Catalunya **s'ha d'interpretar i s'ha d'integrar d'acord amb els principis generals que l'informen, prenent en consideració la tradició jurídica catalana**.
2. De manera especial, en interpretar i aplicar el dret civil de Catalunya s'han de tenir en compte la jurisprudència civil del Tribunal de Cassació de Catalunya i la del Tribunal Superior de Justícijs de Catalunya no modificades per aquest Codi o altres lleis. L'una i l'altra poden ésser invocades com a doctrina jurisprudencial als efectes del recurs de cassació.

Classes d'interpretació segons el seu autor

- **Interpretació pública:** quan la fa una **autoritat o organisme oficial**. Aquesta interpretació pública es pot distingir entre:
  - **Autèntica:** la que ens fa el **mateix legislador**.
  - **Usual:** la que fan els **òrgans jurisdiccionals** a l'hora d'aplicar la norma jurídica.
- **Interpretació privada:** la que fan els **particulars**. Científics, assessors, advocats, experts,...

Fonamentalment, la interpretació **que té transcendència és la pública**, la que fan els **jutges**.

Art. 3.1 CC....norma general referida a la interpretació en la que es fixa els criteris interpretatius.

Art. 675 CC: *Toda disposición testamentaria deberá entenderse en el sentido literal de sus palabras, a no ser que aparezca claramente que fue otra la voluntad del testador. En caso de duda se observará lo que aparezca más conforme a la intención del testador según el tenor del mismo testamento.*

Art. 1281 - 1289 CC interpretació dels contractes.

Aplicació de la llei

La subsunció del supòsit de fet dins d'una determinada norma jurídica. **Hem d'agafar un concepte i aplicar-lo a un determinat precepte legal**.

Com s'aplica la norma jurídica

1. **Verificar l'existència** de la norma jurídica, i quina és la norma que s'ha d'aplicar. De quin codi, si és aplicable,...
2. Ja tenim la norma, existeix. Hem **d'investigar el sentit de la norma a través de la interpretació**. Si veiem que de la norma no se'n dedueix el sentit, hem de trobar la norma integradora.

Podem parlar de dos punts concrets:

- **Analogia legis: aplicació extensiva dels principis extrets de la norma a un cas no previst però que presenta afinitat** o, en termes més exactes, igualtat jurídica essencial amb uns altres que la norma s'hi regula. ***no confondre la analogia amb la interpretació extensiva***

4.1. CC analogia:

1. **Procederá la aplicación analógica de las normas cuando éstas no contemplen un supuesto específico, pero regulen otro semejante entre los que se aprecie identidad de razón.**
2. *Las leyes penales, las excepcionales y las de ámbito temporal no se aplicarán a supuestos ni en momentos distintos de los comprendidos expresamente en ellas.*

- **Equitat:** aquest concepte gira entorn de dos conceptes.

1. **Concepte aristotèlic:** la possibilitat de adaptar l'excessiu rigor de la norma al cas concret.
2. **Principi cristià:** intentar suavitzar l'excessiu rigor que pugui tenir una norma jurídica.

La jurisprudència no és font, és només un procediment per trobar solucions jurídiques adaptant la norma a les circumstàncies del cas concret.

Això ens porta a parlar sobre quines són les **funcions de la equitat**:

- **Element constitutiu de dret positiu:** a través de l'equitat **s'està moldejant** la norma jurídica per adaptar-la a les circumstàncies pròpies del cas.
- **Element d'interpretació de la llei i corrector de la seva excessiva generalitat:** si es dona un supòsit concret, es moldeja la norma per adaptar-la al cas concret per fer la norma més justa.
- **Considerar la equitat com un element d'integració de la norma:** podem **descobrir un principi integrador que puguem aplicar-lo al supòsit de fet**.

La equitat està regulada amb caràcter general a l'**art. 3.2. CC** → *La equidad habrá de ponderarse en la aplicación de las normas, si bien las resoluciones de los Tribunales sólo podrán descansar de manera exclusiva en ella cuando la ley expresamente lo permita.*

Art. 111-9 CCC: Equitat. *L'equitat s'ha de tenir en compte en l'aplicació de les normes, si bé els tribunals només poden fonamentar llurs resolucions exclusivament en l'equitat quan la llei ho autoritza expressament.*

Vigència de la llei: àmbit territorial i temporal. L'entrada en vigor i la pèrdua de vigència. Retroactivitat i transitorietat.

Vigència: aquest concepte és **fonamental** per concretar l'eficàcia i aplicabilitat de la llei, que haurem de predicar sempre en relació a les persones, a les coses, i a les relacions jurídiques.

Això ho haurem de separar en un doble marc:

- **Marc territorial: en quin territori s'aplica la llei.** Ara no es diu res sobre el territori. Només diu territori espanyol. En base a això, i seguint un criteri deductiu, podríem dir que conforme el territori espanyol, **tot l'espai físic terrestre, aeri i marítim, que conforma l'Estat espanyol.** A part d'això, els **vaixells** i

els **avions militars espanyols sempre són territori espanyol**. També són territori espanyol els **avions i vaixells matriculats a Espanya però mentre estàn navegant**.

En quant a Catalunya, **art. 111.3 CCC - territorialitat...** El dret privat internacional diu que és possible que s'apliqui el DRET CIVIL espanyol a Alemanya o alemà a Espanya. El que entenem com a norma de conflicte es remet a una norma jurídica, el punt de connexió vincula a una determinada cosa jurídica a un determinat cas jurídic.

Pot ser que els espanyols puguin fer negocis jurídics a l'extranger i que apliquin la norma jurídica sempre que ho facin a un consolat o a una embaixada espanyola.

- **Marc temporal: quan comença i quan acaba la vigència de la llei.** Quan entra en vigor i quan deixa d'estar vigent.

Això determinarà l'**espai de l'obligatorietat** de la llei.

- **Entrada en vigor:** pot ser →
  - **Expressa: s'indica la data**
  - **Tàcita: que arriba un dia o es donen unes circumstàncies**
- **Simultània:** entra en vigor la llei **al mateix temps a tot al territori**
- **Successiva:** entra en vigor **de forma escalonada al territori**.

Art. 2. CC

La regla general entra en vigor als **20 dies després de la publicació al BOE**. El criteri que s'adopta pel dret espanyol és la entrada simultània, amb el sistema de **VACATIO LEGIS**.

- **Pèrdua de vigència:**
  - **Temporal:** tansols queda **suspesa** la llei.
  - **Definitiva:** es **deroga** la llei. La derogació de la llei es pot derivar de **causes internes o de causes externes**. Ex: quan desapareix la situació per la qual es va crear aquella llei → la regulació de les classes a la UDL ...

La derogació és la modificació o abolicció d'una norma jurídica per la creació d'una de nova. Els **principis bàsics** que inspiren la **derogació** són els següents:

1. **Tota norma jurídica pot ser modificada o substituïda per una altra de nova.**
2. Tota modificació o derogació d'una norma no es pot fer per una altra norma de rang inferior a la derogada. **Una llei només pot ser derogada per una altra llei d'igual o superior rang.**

La derogació de la llei que deroga una altra llei voldrà dir que la llei en primer lloc torna a entrar vigor? si es diu expressament, sí. Sino es diu res, no.

Retroactivitat

Art. 2.3 CC Las leyes no tendrán efecto retroactivo si no dispusieren lo contrario. Efectes **ex nunc**.

Les lleis penals mai s'apliquen amb **caràcter retroactiu**. Només ho seràn quan beneficiïn al reo (al condemnat).

Transitorietat

Per saber si una llei és retroactiva o no hem d'anar a les disposicions transitòries.

Dret transitori: conjunt normatiu que regula com s'ha d'aplicar la llei nova a les situacions jurídiques constituïdes sota l'imperi de la llei derogada.

Quan una norma anterior és derogada per una norma posterior.

La eficàcia de la llei: la ignorància i l'error de dret. El frau de llei. La renúncia a la llei. L'acte contra llei.

L'eficàcia de la llei

En què es fonamenta?

1. **Eficàcia obligatòria:** tota llei té caràcter obligatori.
2. **Eficàcia constitutiva:** totes aquelles relacions jurídiques, situacions jurídiques a l'ampar d'una llei, estan protegits i amparats per aquesta llei.

La llei també es caracteritza per la seva **generalitat**. S'aplica a tots. Però poden haver supòsits amb alguna excepció.

La ignorància de la llei i l'error de dret

La llei és un precepte de caràcter general i obligatori. No es pot al·legar ignorància al no complir la llei. **La ignorancia de las leyes no excusa de su cumplimiento** → art. 6.1 C.C.

El error de derecho producirá esos efectos que las leyes determinen.

I això ens ho indica la jurisprudència. Per què **per a que un error tingui transcendència jurídica, aquest error ha de ser substancial i excusable.**

El frau de llei

És aquell acte el resultat del qual està prohibit per la llei però que s'ampara en una altra dictada per una finalitat diferent. Es fan actes ajustats a la llei, però en compte de sotmentre'ns a la llei que toca, ens sometem a una altra llei per intentar evitar l'aplicació de la llei que s'hauria d'aplicar.

*No confondre amb la simulació → això és **dissimular que has fet una cosa per evitar una pena major.**

Art. 6.4 CC → *Los actos realizados al amparo del texto de una norma que persigan un resultado prohibido por el ordenamiento jurídico, o contrario a él, se considerarán ejecutados en fraude de ley y no impedirán la debida aplicación de la norma que se hubiere tratado de eludir.*

Requisits pel frau de llei:

1. **Que l'acte contravingui una llei.**
2. **Que la norma de cobertura no protegeixi suficientment l'acte.** Insuficiència de la protecció per part de la norma de cobertura.

La renúncia a la llei - Exclusió voluntària de la llei aplicable

Art. 6.2 CC: *La exclusión voluntaria de la ley aplicable y la renuncia a los derechos en ella reconocidos sólo serán válidas cuando no contraríen el interés o el orden público ni perjudiquen a terceros.*

Puc renunciar a la llei però condicionada a que aquesta renúncia no sigui contrària a l'ordre públic ni que perjudiqui als demés.

Ex: els **drets de família són irrenunciables.**

Els drets de l'arrendatari són irrenunciables.

Els drets renunciabls són sempre drets subjectius, mai drets objectius.

L'acte contra llei

Està regulat a l'art 6.3 CC: **Los actos contrarios a las normas imperativas y a las prohibitivas son nulos de pleno derecho, salvo que en ellas se establezca un efecto distinto para el caso de contravención.**

Si és una llei dispositiva, es pot realitzar un acte contrari a aquesta llei.

Però si la llei és **prohibitiva o imperativa**, no hi ha **renúncia que valgui**. I si renunciem, passa que aquesta **renúncia és nul·la. I un acte nul mai produeix efectes**. És nul·litat radical. Es produeix **IPSO IURE** ("por virtud del derecho"). Sense necessitat que sigui declarada per un jutge.

ELS BÉNS

5. Els béns. Les universalitats: el patrimoni

Els béns patrimonials

1. Els béns i les coses

Cosa: entitat material o immaterial susceptible de sotmetre's al poder d'una persona per satisfer les seves necessitats personals o econòmiques.

Patrimoni: conjunt de coses, drets i obligacions que s'integren dins de l'esfera jurídica d'una persona per servir les necessitats d'aquesta tant en l'àmbit personal com en l'àmbit econòmic. - Pinyol

Hi ha 2 tipus de patrimoni:

- **Patrimoni personal:** construcció abstracta des de que som persona fins que morim. Una caixa que hi entren i hi surten coses.

Principi de responsabilitat patrimonial universal: art 1911: del cumplimiento de sus obligaciones responde el deutor con todo su patrimonio personal.

- **Patrimoni especial:**
  - **Patrimoni separat:** està al marge del patrimoni personal. Té caràcter **temporal**.
  - **Patrimoni col·lectiu:** quan una cosa pertany a **diverses persones**.
  - **Patrimoni de situació interina:** si jo tinc un patrimoni però hem moro, i algú hereda la meva herència. **Si jo heredaré, però encara no he nascut, aquest patrimoni es queda en situació interina**. I clar, jo no puc heredar perquè encara no he nascut i encara no soc persona. Si s'accepta el patrimoni o no, ho diu la mare sempre que sigui beneficiós per tu.

El **patrimoni** es compon per:

- **Drets (també béns)**
- **Obligacions**

Però no obstant, es pot parlar **també de béns** (en comptes de drets) com a contingut del patrimoni. I un determinat bé ha de reunir unes característiques.

Requisits:

1. S'ha de saber si ens referim a lo mateix quan parlem d'un bé i d'una cosa (el CC parla de forma indiferent de bé i de cosa). I **el bé o la cosa, per a que tingui consideració jurídica com objecte de drets, ha de ser susceptible d'apropiació (física o no)**.
2. I el bé o la cosa ha de tenir un **valor econòmic** per poder estar dins del patrimoni (no tindria valor econòmic, per exemple, els drets de la personalitat - vida, honor, intimitat,...).

3. A més, els béns o coses a vegades es prenen per a determinats efectes com una unitat (edificis), o com a varis (diferents pisos). **No requereix la corporeïtat.**

4. També poden ser **presents o futures**.

A) Els drets

Els drets formen part dels béns o coses (immaterials). A vegades els drets no es consideren coses per què es relaciona les coses amb l'àmbit material o per què només es consideren coses els drets de propietat i de poder exigir la prestació d'un altre subjecte. Art **334.10 + 336 CC**.

B) Béns immaterials

Podrien ser, per exemple, una obra literària, un invent industrial, energia elèctrica o nuclear. Tipus:

- **Obres de l'enginy:** la **propietat intel·lectual** i la propietat industrial que obeeix a aquesta protecció.
- **Energies:** només quan l'home les utilitza i explota pels procediments que descobreix o inventa, ja que és quan són **útils**.
- **Treball:** els serveis, el desplegament d'energia humana. No obstant, el treball té la peculiaritat que **és només de la persona que l'exerceix**, i no pot passar a senyoriu d'una altra persona. En **casos extrems**, la aptitud per treballar és un bé que està al patrimoni.

2. La categoria de les coses fora del comerç

Aquestes coses poden entener-se com aquelles coses:

- que **no son subjectes del dret d'apropiació (llavors el patrimoni no pot tenir coses fora del comerç)**
- el **tràfic** del les quals es trova **prohibit** per alguna disposició del dret positiu

Llavors la extracomercialitat prové de la naturalesa i de la prohibició legal de les coses.

Per tant, les coses **EXTRA COMMERCIIUM** estan fora del trafic patrimonial i s'han de distingir de les coses les quals el seu tràfic està prohibit. Aquestes poden estar dins del patrimoni, però no es podrà comerciar amb elles.

3. Béns públics i béns privats

Els **béns públics (camins, rius, torrents, ports i ponts construïts per l'Estat, riberes, platjes, ...)** estan destinats a l'**ús general** o al **funcionament dels serveis públics i foment de la riquesa**. Sempre que hi hagi destinació al servei públic, aquest bé no pot ser objecte de cap classe de drets subjectius. Per tant, els béns públics són **inalienables, inembargables i imprescriptibles**.

El dret que se n'ocupa dels béns públics és el **dret administratiu**.

4. La distinció entre béns immobles i mobles

Aquesta distinció la trovem als **artícles 334 i 335 del CC**. Article **511 CCC**.

- **Béns mobles:**
  - **Susceptibles de desplaçament sense pertorbar la seva naturalesa.**
  - El **tràfic jurídic** està **al marge de tota constància registral**
  - **Envergadura econòmica menor → no sempre**
  - **Facilitat d'ocultar → no sempre**
- **Béns immobles:**
  - **Situació fixa i immodificable en l'espai**

- El **tràfic jurídic** compta amb el **Registre de la Propietat**
- **Envergadura econòmica major** → no sempre

- **Animals: semobens** → tenen una **legislació especial**.

5. Els béns immobles. Criteris de classificació

A) Immobles per naturalesa

1. Les **terres** (aire i subsol inclosos).
2. **Mines, canteres, aigües**,... sempre que la matèria estigui unida al jaciment, ja que un cop separada es converteix en un bé moble. Les aigües han de córrer per força pròpia.

B) Immobles per incorporació

1. **Edificis, camins i construccions** de tots gèneres **adherides** al sòl.
2. **Arbres, plantes i fruits** mentre estiguin **units** o formin **part integrant**.
3. Tot el que estigui **unit a un immoble de manera fixa** (de suerte que no pudiera separarse de él sin quebrantamiento de la materia o deterioro del objeto).

C) Immobles per destí

No existeix la **adherència**.

1. **Estatues, pintures,...** o altres objectes d'us o ornamentació .
2. **Màquines, vasos, instruments o utensilis destinats a la satisfacció de les necessitats de l'explotació mateixa. No** requereix la **permanència. Instruments d'explotació**.
3. **Vivers d'animals, colomers, ruscs, estancs de peixos**,... quan el propietari els hagi creat amb la **voluntat de que estiguin units a la finca**.
4. **Abonaments** destinats al cultiu.
5. **Construccions flotants** que estiguin destinades a quedar-se en un lloc fixe del riu, llac o costa.

D) Immobles per analogia

Diferents drets reals sobre immobles (concessions administratives,...) Són de **caràcter incorporal**, i se'ls assimila als immobles a efectes de l'aplicació del seu règim jurídic.

6. Els béns mobles

Són mobles:

- **Tots aquells béns que no apareixen a la categoria anterior.**
- Tots aquells béns que **es poden transportar sense perjudicar l'immoble al que estaven units físicament**.

7. Les aplicacions pràctiques de la distinció

La premisa més important per l'aplicació dels béns mobles i els immobles és la distinció delimitada pels articles 334 i 335 del CC. La interpretació aplicada la trobarem als articles 346 i 347 del CC.

Si s'utilitza la paraula "**moble**" s'ha **d'incloure** les coses utilitzades per **amoblar** una **casa**.

Per coses mobles o immobles a l'hora de la transmissió de possessió i propietat, **no es tindran en compte els valors, crèdits, metàl·lic i accions sempre i quant no consti clarament la voluntat del contrari**.

8. El concepte jurídic de finca

Segons el diccionari de la llengua: "finca es una propietat immoble". No obstant, **s'ha de reservar el nom de "finca" per aquells immobles per naturalesa o per incorporació (parts integrants).**

Llavors la finca és una **porció de superfície terrestre** i pot tenir **coses incorporades**. I cal posar **límit** a la finca amb línees de definició o d'identificació. Tot i així, **no cal que** una mateixa finca **sigui contínua**.

La diferència entre una finca **rústica** y una finca **urbana** és que la finca **rústica** és aquella **porció de terra sobre la que pràcticament no es pot urbanitzar ni construir**, y la finca **urbana** és una **edificació (habitable) adherida a una porció de sòl, destí de la qual és l'ús urbà**.

9. El diner

El diner té tres **funcions**:

- **Unitat de compte**: amb la finalitat d'establir un **valor econòmic** als **béns**.
- **Mitjà de canvi**: el diner té un **poder adquisitiu**. Podem comprar béns i serveis amb aquest. I per intercanviar-lo podem utilitzar la **moneda**, el **bitllet**, o la **targeta de crèdit**.
- **Dipòsit de valor**: qui té diners, és ric.

El diner és una cosa **moble**, i **fungible** (és eminentment substituïble), i és una cosa **genèrica**.

Només **és diner allò que efectivament està considerat com a diner**, llavors això no és competència exclusiva de l'estat, ja que **depèn de que la gent l'utilitzi**.

10. Les qualitats de les coses

A) Coses fungibles i infungibles

- **Fungibles**: al tràfic es tracten com a coses homogènies i equivalents, i són **perfectament substituïbles entre sí**. Ex: el diner.
- **Infungible: cosa individualitzada** per certes **qualitats pròpies** que li donen un valor diferent que a altres coses. Ex: quadre de Picasso.

Al CC, l'**article 337** confón el concepte de cosa fungible amb el concepte de cosa consumible - **Díaz-Picazo**.

B) Coses genèriques i específiques

- **Genèriques**: aquella que **no apareix determinada individualment sino tan sols per la seva pertinença a un gènere determinat**. La cosa genèrica és la que determina per la seva definició lògica, senyalant el seu gènere potser alguna de les seves característiques. Ex: venc un cavall, un cavall blanc.
- **Específiques**: **apareix determinada individualment**.

C) Coses consumibles i inconsumibles

- **Consumibles**: coses que **utilitzades d'acord amb la seva funció, es destrueixen**. Cal destacar que seràn consumibles només quan es destrueixin amb la utilització mentre fan la seva funció.
- **Inconsumibles**: **no es destrueixen utilitzades d'acord amb la seva funció**.

Jurídicament, el diner és una cosa **consumible**, mentre que **físicament no**.

D) Coses divisibles i indivisibles

Físicament, avui en dia tot és divisible perquè tot ho podem dividir a la mesura d'un àtom. Però **jurídicament**:

- **Divisibles:** les parts resultants de la divisió tenen la mateixa funció que el tot. Hi haurà una diferència de quantitat, però no de qualitat.

La visió jurídica, per exemple, **prohibeix la divisió sempre que aquesta provoqui la inutilització de la cosa que s'està dividint.**

Agràriament hi ha porcions de terra que ja no es poden dividir més → **unitats mínimes de cultiu.**

11. Relacions entre les coses

A) Coses simples i coses compostes

- **Simplex:** coses amb **individualitat orgànica unitària.**
- **Compostes:** unió material de més coses que desenvolupen un **complexe que pràcticament no és la suma dels elements que el componen.** Les coses compostes **no són divisibles per a poder desenvolupar una mateixa finalitat.** Ex: un vaixell, si es divideix, no farà la funció de vaixell.

B) Les universalitats

Suposen la **unió de coses per fer-les objecte d'un mateix tractament jurídic.** Aquí la **unió de coses suposa una unitat.** Però **les seves coses conserven la seva individualitat.** Ex: ramat d'ovelles. Cada ovella conserva la seva individualitat, però un ramat conforma una unitat.

És tantols una **forma de considerar la pluralitat de coses.**

Es divideixen:

- **De fet:** agregats de coses **fetes per l'home.** Ex: pinacoteca.
- **De Dret:** agregats de coses **fetes per la llei.** Ex: **herència.** Toleren la **substitució en un moment determinat d'un bé per un altre de una diferent naturalesa.** Ex: immoble es substitueix per diners, ja que els diners poden formar part d'una herència. Això **no és aplicable a les universalitats de fet.** Ex: un llibre no es pot substituir per diners, ja que els diners no poden formar part d'una biblioteca.

C) Cosa principal i cosa accessòria

- **Cosa accessòria:** implica una **relació de subordinació entre les coses, de manera que una compleix respecte a la principal una determinada funció.** **Art. 1097:** el venedor està obligat a entregar la cosa al comprador con todos sus accesorios.

D) Parts integrants i pertinenències

- **Parts integrants:**
  - **S'incorporen a una altra cosa per servir a aquesta cosa,** i de caràcter **permanent i fixe.** Queden integrats. Ex: finca rústica i fico una casa magatzem.
  - **Immobles per incorporació.**
  - **Dues coses mobles que s'uneixin de tal manera que vagin a formar una sola.**

Per tant les parts integrants no poden ser embargades aïlladament.

- **Pertenències:** les coses **conserven la seva independència física i econòmica, i formen una unitat amb l'immoble per un acte de destinació.** Per tant, són els **immobles per destí.**

Queden tansols al servei de la finca.

En la relació pertinenencial es pot distingir entre la **cosa principal** (un bé immoble) i la **cosa accessòria** (un bé moble - la pertinenència). I la **pertenència ha de prestar un servei a la cosa principal.** La **unió** entre les dues ha de ser de forma **permanent.**

I el **destí** pot ser tant l'**ornamentació**, com una altra utilitat. I la relació pertinenencial es trenca quan justament la pertinenència deixa de complir el seu destí.

El terme de cosa accessòria és més ampli que el de pertinenència, i l'engloba. I per això, **la pertinenència es transmet junt amb la cosa principal**. Tot i així, no hi ha llei que prohibeixi el tràfic jurídic independent de la pertinenència separada de la cosa principal.

12. La renta del patrimoni

A) El concepte de fruits

Són els **rendiments que una cosa permet obtenir**.

- **Fruits naturals:** les **produccions espontànies** de la terra i les cries dels animals (entre d'altres). Poden ser pendents, separats, percebuts.
- **Fruits industrials:** els que produeixen les finques de qualsevol espècie a **benefici de cultiu o treball**. La diferència amb els naturals és que **no són espontànies**.
- **Fruits civils:** el lloguer d'edificis,...

Característiques de la cosa per a que sigui un fruit:

1. **Periodicitat:** ha d'existir una certa **habitualitat**.
2. **Conservació de la substància:** en sentit relatiu, que a la producció del fruit no acompanyi una disminució sensible de la **cosa mare**.
3. **Observància del destí econòmic de la cosa:** el fruit ha de ser **produït seguint el destí econòmic de la cosa**, el quan decideix lliurement el propietari.
4. **Accessorietat:** el fruit és cosa accessòria respecte de la cosa que el produeix.
5. **Separabilitat:** el fruit és part d'una cosa que es separa d'ella conforme al seu destí econòmic.

Això han sigut característiques dels **fruits naturals i industrials**. En canvi, el **fruit civil** és un **dret de crèdit que es té a canvi d'una contraprestació**. Aquest fruit **no posseeix l'accessorietat ni la separabilitat**, però sí que té la periodicitat, la conservació de la substància, i la observància del destí econòmic de la cosa.

B) Gastos de producció dels fruits

Art. 356 CC: el que percep els fruits té la obligació d'abonar els gastos fets per un tercer per la seva producció, recol·lecció i conservació.

Això implica que **quan algú té dret als fruits en el seu valor**, no en la seva individualitat, **de la quantitat que això representa s'hi restaran els gastos**.

C) Existència dels fruits

Art. 357 CC: no es reputen fruits naturals o industrials, sino els que estan manifestats o nascuts.

La cosa accessòria ha de ser apreciable pels sentits, que apareix de moment unida a la principal, i està destinada a separar-se d'aquesta.

D) Adquisició dels fruits

Els fruits naturals i industrials es percebràn desde que s'alçin o es separin. Fins que no succeeixi, es consideren pendents. Excepcionalment es pot **comerciar amb coses futures** (collita futura). I els fruits civils es consideren produïts per dies.

LES SITUACIONS JURÍDIQUES

6. La relació jurídica. El dret subjectiu. La representació

Introducció

Situació de poder i deure concrets que vinculen subjectes determinats de manera que algun d'ells pot exigir a l'altre un determinat comportament. Que aquest haurà d'observar, i a la observança de la qual el pot obligar l'ordenament jurídic.

1. Una **relació jurídica implica** sempre una **situació jurídica**, sobre la qual es construeix la relació jurídica.
2. Tota **relació jurídica és interpersonal** → relaciona una persona amb una altra persona.
3. Tota **relació jurídica és una situació jurídica institucionalitzada** per realitzar una funció econòmica i social.
4. Tota **relació jurídica** està **regulada** per l'ordenament jurídic.

Estructura

Està composta per:

- **Element subjectiu:** subjecte.
  - **Subjecte actiu:** persona física o jurídica que té dret a exigir el compliment d'una determinada obligació al subjecte passiu.
  - **Subjecte passiu:** ha de satisfer l'obligació al subjecte actiu.

La relació jurídica es construeix sobre 2 subjectes. **Sempre hi ha 2 subjectes.** I dins de cada posició jurídica, dins de cada subjecte, pot haver-hi un o diversos subjectes. Un grup d'entitats pot, per exemple, deure diners a un altre grup d'entitats.

- **Element objectiu:** objecte → **realitat de la vida en la qual es concreta la relació jurídica.** Determinada situació jurídica. L'objecte seria **la cosa i el preu.** La casa i el seu preu.

I l'objecte és aquella realitat que es concreta sobre la relació jurídica

- **Contingut:** relacions correlatives de poder i de deure. **Relació de poder en virtut de la qual algú pot exigir a un determinat subjecte una determinada conducta.** Ex: el venedor té un poder contra el comprador per exigir que pagui el preu. I el comprador té un deure que és el de pagar el preu.

Però no solament pot ser de l'un a l'altre. Ja que **els dos poden tenir una acció passiva i una acció activa. És correlatiu.**

Però el contingut en abstracte conté aquest **conjunt de drets i deures que lliguen a les 2 parts subjectives de la relació jurídica.**

Drets subjectius

El dret subjectiu seria **quan la situació jurídica de poder concret que es concedeix a una persona com a membre de la comunitat jurídica i a l'àmbit de la qual es confia el seu exercici i defensa.**

El dret subjectiu constitueix els poders i les facultats que tenen els ciutadans per satisfer els seus propis interessos d'acord amb la seva posició com a titulars dels drets concedits per les lleis i els codis normatius.

El dret subjectiu és inherent a la persona.

Ex: El venedor ha de cobrar el preu. El venedor té el dret subjectiu de crèdit. De reclamar el preu.

Un propietari d'un pis, té el dret subjeu per poder fer fora als ocupes.

Facultat jurídica

Aquella **facultat que es concedeix a una persona** i que **forma part del contingut d'una relació jurídica**. És la possibilitat que es concedeix a una persona i que **depèn exclusivament d'ella**.

Per a que hi hagi una facultat a favor d'algú, sempre ha d'haver-hi una relació jurídica que hagi establert les facultats jurídiques de cadascú. Ha d'estar inclosa aquesta dins de la relació jurídica.

No és inherent a la persona, s'ha d'establir dins de la relació jurídica.

Representació

Directa

Quan **algú actua en nom i per compte d'un altre de tal manera que els efectes d'allò que conclouï amb un tercer es deriven directament a l'esfera jurídica d'aquell en nom i per compte de la persona en nom de la que actues**.

Subjecte 1 → **representant** (actua en nom del representat de tal manera que els negocis jurídics que el representant efectui estaràn en nom i per compte del representat)

Subjecte 2 → **representat**

CONTEMPLATIO DOMINI → és **acció que fa el representant quan actúa com a tal** i que caracteritza la representació directa.

Indirecta

A **efectes pràctics no existeix**. A la **teoria sí que existeix**. Aquesta és la que **el representant actúa en nom del representat però per compte propi**. Actúes per tu mateix, i suposo que assumeixes tu les responsabilitats.

Si A és representant de B i efectua per nom propi la compra a C de la seva casa, aquesta la adquireix A i és ell l'obligat pel contracte de compraventa. Un cop adquirida, haurà de transmetre la propietat a B

Legal

Ve **atribuïda a una persona per la llei o per la posició jurídica que ocupa**. A través de la representació legal la funció és de **suplir la manca de la capacitat d'obrar d'algú**.

Ex: representant legal → **pares, tutors, curadors, defensor del desaparegut, el quebrat,....**

Voluntària

És aquella que **s'atribueix mitjançant un acte jurídic que s'anomena apoderament** en virtut del qual **una persona atribueix a una altra** (representant) **poder suficient per a que pugui actuar amb el seu nom i pel seu compte**. Això es fa a través d'un negoci jurídic que s'anomena **apoderament** (unilateral, revocable, i receptici - per a que tingui eficàcia, a d'arribar el coneixement al representant).

Què passa si el representant actua sense tenir poder o excedint-se del poder concebit???

Ratificació → **Confirmar la veracitat d'alguna cosa que s'ha dit o s'ha fet**.

Art. 1259 CC: *ninguno puede contratar a nombre de otro sin estar por éste autorizado o sin que tenga por la ley su representación legal.*

7. El límit temporal de l'exercici i de l'existència de les situacions jurídiques subjectives: la prescripció i la caducitat

Pretensió

La pretensió és l'element bàsic per determinar les prescripcions. Tota pretensió requereix una relació jurídica; subjecte 1, subjecte 2, objecte (servei o cosa), contingut.

El dret subjectiu genera una pretensió.

Consisteix a realitzar una manifestació de voluntat davant de la entitat jurisdiccional, per fer valer un dret o demanar el compliment d'una obligació.

Prescripció

Títol XVIII del Llibre IV del Codi Civil (obligacions i contractes). Capítol I → normes comuns a ambdues prescripcions. Capítol II → prescripció adquisitiva o usucapió. Capítol III → prescripció extintiva

La prescripció pot ser adquisitiva o extintiva.

- **Prescripció adquisitiva:** és la usucapió (adquisició de la propietat mitjançant l'ús continuat de la cosa).
- **Prescripció extintiva:** és quan un dret s'extingueix pel seu exercici durant el temps senyalat per la llei. Per veure això, hem d'identificar la pretensió. I un cop vista, podem veure la prescripció.

Regeix la teoria de l'actio nata, ha de néixer l'acció. No es pot computar la prescripció si no ha nascut l'acció. Aquí entra en joc les dues coses d'abans.

Davant una demanda judicial, per exemple, s'ha d'alegar i provar la prescripció, per la via processal de l'excepció. Però s'ha d'alegar sempre, ja que el jutge mai l'aprecia d'ofici. I l'objectiu és extingir la pretensió.

Hi ha 2 supòsits per a que es porti a terme:

1. El transcurs de temps fixat a la llei.
2. La falta d'exercici del dret (inactivitat del titular)

Per tant, un dret prescriu si objectivament ha transcorregut un determinat període de temps sense que el dret hagi sigut exercitat, dona igual quines hagin estat les causes de la falta de l'exercici. Si s'hagués tingut la voluntat de conservar, s'hagués pogut manifestar interrompent la prescripció.

*Pag. 445 → Hi ha excepcions, com ara el reclamació del dret a aliments. És un dret essencial per a la vida del necessitat d'aquests i no pot extinguir-se mai. És imprescriptible el fet de reclamar-los.

Una altra excepció és al dret de la divisió de l'herència, o la divisió d'una cosa comú. Mentre es mantingui la comunitat de béns o la indivisió de l'herència, no hi ha raó per establir la prescripció.

Començament del plaç prescriptiu i el seu còmput

El termini per a la prescripció de tota classe d'accions, quan ho hi hagi disposició especial que una altra cosa determini, es comptarà des del dia en que es van poder exercitar.

La prescripció sempre fa referència a una pretensió que comporta a l'existència d'una relació jurídica que serveix de fonament a la pretensió, normalment a un contracte o a un dret real.

Interrupció de la prescripció

- **Reclamació judicial** → jutjat
- **Reclamació extrajudicial** → per camins no judicials, la reclamació s'ha de canalitzar per un **conducte fefaent** (que tingui prova del que he fet). Ex: **conducte notarial**. L'altra via és el **buropfax**.
- **Qualsevol reconeixement del creditor**. ***** hi havia una fora de fer que el creditor reconeixés que tenia un deute bastant picarona *****

Els efectes de la interrupció de la prescripció són que **es torna a començar**.

Efectes i funcionament de la prescripció extintiva

Si tenim en compte que l'afavorit amb la prescripció pot renunciar a ella expressa o tàcitament, és clar que no és institució que el jutge pugui estimar d'ofici, sino que el seu joc es deixa a voluntat exclusiva de l'interessat o afavorit, que és qui ha d'oposar-la front a la reclamació o exercici del dret.

L'acció de la prescripció no s'ha de fer sempre en un judici, es possible fer-ho de forma **extra-judicial**, per exemple si el deutor renúncia a pagar un deute a un creditor.

Plaços legals de prescripció

- De les **accions reals**: d'una forma o una altra és l'**acció reivindicatòria**
- De les **accions personals**: prescriuen als **15 anys** totes les accions de **naturalesa personal** que no tinguin senyalat a la llei un terme especial de prescripció.
- **Prescripció quinquenal**: amb caràcter general, les accions per **exigir pagaments** que s'hagin de fer per **anys** o en **plaços més breus**.
- **Prescripció trienal**: pagar a jutges, advocats, registradors, notaris,... **farmaceutics (medicines), "posaderos de comida y habitación",...**
- **Prescripció anual**: acció per **recobrar o retenir la possessió**, acció per **exigir la responsabilitat civil** per **injuria o calúnia**,...

Renúncia a la prescripció

Es **permet a la renúncia de la prescripció guanyada, no al dret de prescriure en el futur**. És sempre una renúncia a fer valdre la prescripció, però mai a una hipotètica resurrecció del dret subjectiu prescrit que l'adquiriria de nou el que el va perdre per la prescripció.

Caducitat

La caducitat va **referida a les accions** i **no a les obligacions**. Va **determinada per la llei**.

Es distingeix de la prescripció per què no li és aplicable sencera el regim jurídic d'aquesta → **no és susceptible d'interrupció i per què pot ser acollida d'ofici pel jutge, encara que l'interessat no la alegui**.

En un **principi no estava clara aquesta diferència**, així que la **construcció de la institució de la caducitat en l'àmbit jurisdiccional** es va portar a terme a partir de la **sentència de 30 d'abril de 1940**.

Una **altra diferenciació** interessant és la que defensa que la **prescripció protegeix a un interès estrictament individual**, que és l'**interès del subjecte passiu** dels drets o de les accions. En canvi, la **caducitat protegeix un interès general**, que és l'**interès comunitari** d'una **situació jurídica**, que es trova pendent d'una possible o eventual modificació. Això explica que la **caducitat es consideri automàtica**.

*ARTICLES IMPORTANTS

1. Concepte de dret civil

- ▼ El més important és l'acció que desenvolupa cada entitat

Sentència Tribunal Suprem 21 Febrer 1970

2. Coexistència Règims Civils. Vigència i aplicabilitat. Història

- ▼ **Constitució espanyola** → reconeixement dels **drets civils territorials**

Art. 148 + 149 CE

3. Fonts del Dret Civil

- ▼ **Principis generals** del dret

Art. 1. CC

Art. 111-1.1 CCC

- ▼ **Analogia legis**

Art. 4.1 CC

- ▼ **Jurisprudència**

Art. 1.6 CC

- ▼ **Costum**

Art. 13 CC

Art. 111-1 CCC

4. La interpretació, aplicació, i l'eficàcia de la llei

- ▼ **Concepte d'interpretació**

Art. 3 CC

- ▼ **Interpretació integradora (analogia iuris)**

Art. 111.2 CCC

- ▼ **Analogia legis**

Art. 4.1 CC

- ▼ **Equitat**

Art. 32 CC

Art. 111-9 CCC

- ▼ ***La ignorancia de la ley no excusa de su cumplimiento***

Art. 6.1 CC

- ▼ **Frau de llei**

Art. 6.4 CC

- ▼ **Renúncia a la llei**

Art. 6.2 CC

- ▼ **Acte contra llei**

Art. 6.3 CC

▼ **Marc territorial de la vigència de la llei**

Art. 111.3 CCC

▼ **Entrada en vigor - marc temporal de al vigència de la llei**

Art. 2 CC

▼ **Retroactivitat**

Art. 2.3 CC

5. Els béns. Les universalitats: el patrimoni

▼ **Els drets**

Art. 334.10 + 336 CC

▼ **Distinció entre béns immobles/mobles**

Art. 334 + 335 CC

Art. 511 CCC

▼ **Distinció delimitada (aplicacions pràctiques distinció immobles/mobles)**

Art. 334 + 335 CC

▼ **Interpretació aplicada (aplicacions pràctiques distinció immobles/mobles)**

Art. 346 + 347 CC

▼ **Gastos de producció (renta del patrimoni)**

Art. 356 CC

▼ **Existència dels fruits**

Art. 357 CC

6. La relació jurídica. El dret subjectiu. La representació

▼ **Ratificació**

Art. 1259 CC

7. Límit temporal situacions jurídiques subjectives

▼ **Construcció de la institució de la caducitat en l'àmbit jurisdiccional**

Sentència de 30 d'abril de 1940

▼ **Obligacions i contractes al Codi Civil.**

Títol XVIII del Llibre IV del Codi Civil (obligacions i contractes)

▼ **Respecte l'anterior Llibre del Codi Civil: normes comuns a ambdues prescripcions, prescripció adquisitiva o usucapió, prescripció extintiva**

Capítol I → normes comuns a ambdues prescripcions

Capítol II → prescripció adquisitiva o usucapió

Capítol III → prescripció extintiva

Introducció al dret de la persona

▼ Convenció sobre els drets de les persones amb discapaciat

Nova York, 13 desembre 2006

▼ Article important d'aquesta convenció

Article 12

▼ Articles importants a l'ordenament civil espanyol i català en relació a aquesta temàtica

Art. 29 + 30 CC

Art. 211.1 CCC

1. La persona física i la personalitat civil

▼ Capacitat d'obrar

Art. 211-3 CCC

▼ Capacitat d'adquirir la possessió

Art. 521-3.1 CCC

▼ Drets de la personalitat (minoria d'edat)

Art. 211-5 CCC

▼ Validesa momentània per lucidesa

Art. 421-9.2 CCC

▼ Prohibicions (limitació persones per intervenir)

Art. 1459 CC

▼ Naixement (adquisició de la personalitat)

Art. 30 CC

Art. 211.1 CCC

▼ Figura del nasciturus

Art. 29 CC

▼ Ficció jurídica (tota massa patrimonial actiu > passiu)

Art. 211-1.2 CCC

▼ Comoriència (prova - CC)

Art. 33 CC

▼ Comoriència (unitat de causa, 72 h - CCC)

Art. 211-2 CCC

2. Els drets de la personalitat

▼ Indemnització o reparació dany causat

Art. 1902 CC

▼ Drets fonamentals

Art. 15 CE

▼ Llei important eutanàsia

Llei 30/21 de 24/03

▼ Article de les definicions Llei important eutanàsia

Art. 3

▼ Llei important transplantament òrgans persones difuntes

Llei 30/79 de 27/10

▼ Punt de vista físic del dret a la llibertat

Art. 19 CE

▼ Article de la constitució relatiu a l'honor, a la intimitat i de pròpia imatge

Art. 18 CE

▼ Llei important del dret a l'honor, a la intimitat i de pròpia imatge

Llei orgànica 1/82 de 5/05

▼ Articles relatius a l'honor

Art. 7.7

▼ Articles relatius a la intimitat

Art. 7.1 - 7.4

▼ Articles relatius a la pròpia imatge

Art. 7.5 + 7.6

▼ No ilegitimitat (famosos - dret de pròpia imatge)

Art. 8

▼ Consentiment (dret de pròpia imatge)

Art. 3 + 2

▼ Protecció persona difunta (dret de pròpia imatge)

Art. 4 + 5 + 6

▼ Dret de protecció de dades personals

Normativa UE 27/04/1916

▼ Dret de rectificació

Llei orgànica 2/84 de 26/03

3. L'edat

▼ Capacitat d'obrar a partir del naixement (significat jurídic)

Art. 421-4 CCC

▼ Capacitat especial a partir de la majoria d'edat (significat jurídic)

Art. 235-30.15 CCC

▼ Efectes del còmput de l'edat

Art. 121-2.3 CCC

▼ Majoria d'edat, +18 anys, articles importants

Art. 12 CE

Art. 315.1 CC

Art. 211-4.1 CCC

▼ **Benefici d'inventari (minoria d'edat)**

Art. 461-16 CCC

▼ **Benefici d'imugnabilitat (minoria d'edat)**

Art. 222-43/44 CCC

▼ **Capacitat d'edat conforme a l'EDAT (àmbit d'actuació vàlida)**

Art. 211-5 CCC

▼ **Drets de la personalitat (àmbit d'actuació vàlida)**

Art. 211-5 a) CCC

▼ **Actes propis de l'edat, usos socials**

Art. 211-5 b) CCC

▼ **Irreboçabilitat de l'emancipació**

Art. 211-8.2 CCC

▼ **Menor de vida independent**

Art. 211-11 CCC

2. DRET DE LA PERSONA

1. Introducció

Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, conveni aprovat a Nova York el 13 de desembre del 2006.

Vol establir un nou concepte de capacitat jurídica, que contindrà el concepte de capacitat jurídica que teinem fins ara + el concepte de capacitat d'obrar. **L'article 12.** d'aquest conveni:

- Reafirmen que les **persones** amb **discapacitat** tenen dret a tot arreu al reconeixement de la seva **personalitat jurídica**. (amb la majoria d'edat, als 18 anys)
- Reconeixen que les **persones** amb **discapacitat** tenen **capacitat jurídica** en igualtat de condicions amb les altres persones en tots els aspectes de la vida. → **tots som iguals**.
- Els **estats** han d'adoptar les **mesures** pertinents per **proporcionar** a les **persones** amb **discapacitat** accés al **suport** que puguin necessitar en l'**exercici** de la seva **capacitat jurídica**.
- Els **estats** han **d'assegurar** que en totes les mesures relatives a l'**exercici** de la **capacitat jurídica** es proporcionin **salvaguardes** adequades i efectives per **impedir abusos**.

Article 211.1 codi civil de catalunya: la **personalitat civil**, que és equiparable al concepte de **personalitat jurídica**, és **inherent** a la **persona física** des del seu **naixement**.

Article 29 código civil: el **nacimiento determina la personalidad**.

Article 30: la **personalidad se adquiere en el momento del nacimiento con vida**.

En canvi, a l'article 12 que hem vist abans, quan parla del concepte de personalitat jurídica, ens va dient la necessitat del reconeixement de la personalitat jurídica de les persones amb discapacitat. I al punt 3r ens està parlant d'ajudar en l'exercici de la capacitat jurídica.

En aquest conveni, quan parla del concepte de capacitat jurídica, ens està incloent no solament una atribució de la personalitat de l'article 211.1 del codi civil de catalunya, sino que **també** ens està atribuint una **facultad o capacitat en l'exercici**. Aquí ens trovem en una modificació contextual en com hem de gestionar les situacions en que es troven les persones amb una determinada discapacitat. De tal manera,

que així com abans teniem un concepte de capacitat jurídica inamovable igualitària per tothom, junt a una capacitat d'obrar que havia de ser adaptada a les circumstàncies personals de cada persona, **ens trovem ara en un concepte de personalitat jurídica que és reconeguda a tothom, i de les quals les persones amb discapacitat no poden ser privades.**

Aquí, al punt primer, defensa la necessitat de reconèixer la personalitat jurídica a totes les persones incloses les que es veuen afectades per una discapacitat. Això vol dir que la reforma ens porta a que la persona (amb aquest nou concepte de personalitat jurídica) se li atribueix la capacitat de dret per tal de ser reconeguda persona, i amb el temps, la possibilitat de l'exercici per sí mateix d'aquests drets. Aquesta facultat d'exercici per sí mateix vindrà amb la majoria d'edat als 18 anys com diu l'article 211.3 del codi civil de catalunya, article 240 del código civil, i també la mateixa constitució. Així podem dir que el concepte de capacitat jurídica i capacitat d'obrar passa a ser considerada una capacitat jurídica i la aptitud per al seu exercici sense recolzament. **Ja no podem parlar de persona incapacitada sino que de persona amb discapacitat.** En quant a la personalitat jurídica, la persona sí que té capacitat d'obrar. Per tant ja no està incapacitada.

Persona incapacitada: Se li havia retirat en part o totalment la capacitat d'obrar. Exemple: persona amb Alzheimer. És un simple **procés administratiu.**

Persona amb discapacitat: Per una **situació determinada necessitarà** per l'exercici de la seva capacitat jurídica alguna **persona que l'ajudi.**

Ens porta a l'adaptació del nostre ordenament jurídic. Pel que fa referència a la modificació del código civil i la modificació de la Llei d'enjudiciament (Llei de procediment civil) hem d'estar a la Llei 8/21 de 2 de juny. Aquesta Llei entrava en vigor tot just fa 1 més. Concretament el **3 de Setembre**. I pel que fa al codi civil de catalunya, tenim la modificació continguda en el decret Llei 19/21 de 31 d'Agost que entrava en vigor a l'endemà de la seva publicació. Que també coincideix amb la data del 3 de Setembre.

El Tribunal Suprem, en sentència de 8 de setembre, amb un procediment iniciat amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquestes normes ens fa ja un anàlisi de les novetats que aquesta reforma comporta. **Ja no ens trovarem en la situació que teniem fins ara, en que a la persona se la privava de l'exercici dels seus drets i quedava sotmesa a la figura de la tutela (discapacitat física). Ara, aquesta tutela quedarà limitada exclusivament per ser aplicada als menors d'edat, i ja no a les persones amb discapacitat.** El legislador ens ve a distingir al menor d'edat si encara té el seu propi criteri, a partir de la majoria d'edat, encara que tingui una discapacitat, no el vol privar de la capacitat d'exercici, i per tant **la persona amb discapacitat quedarà sotmesa solament a unes mesures de recolzament.** Que seràn més o menys amples en atenció al grau de discapacitat que la persona es pugui veure afectada.

Conseqüència de tot això, l'editorial tecnos ha actualitzat la reforma al 2021 del código civil. En canvi el codi civil de Catalunya no està introduïda la reforma en qüestió.

1. La persona física i la personalitat civil

Introducció

Juan XXIII - *Pacem in terris*: "**Tot ésser humà és persona, és a dir, una naturalesa dotada d'intel·ligència i de voluntat lliure**".

Significat

Això vol dir que l'home té **inherentment drets i obligacions**, té relacions jurídiques. I aquesta afirmació no és una simple qualitat de l'ordenament jurídic, simplement és una **exigència de la natura**. Per tant les normes han d'aplicarse tenint en compte la **dignitat de l'home** com a persona i les seves característiques.

Existència de l'home i dona

L'existència de l'home i la dona comporta la **necessitat de crear un ordenament jurídic que reguli les relacions entre les persones i les relacions socials**. A partir d'aquestes estructures socials, les persones el primer que fan és **interactuar** entre elles, i això comporta la creació de la relació jurídica.

Relació jurídica

Un vincle entre persones que l'ordenament jurídic regula i de les que se'n deriven drets i obligacions. Aquesta relació jurídica diu qui podrà formar part d'aquestes relacions jurídiques.

En els ordenaments antics, dret romà, no a tothom se li reconeixia la capacitat d'interactuar amb els demés.

Exemple: el **matrimoni** és una relació jurídica. La **permuta** (que era pròpia de l'antiguitat), l'intercanvi d'una cosa per una altra és també una relació jurídica. Es vinculen dos persones amb el compromís d'intercanviar dos coses.

Principi bàsic de la titularitat de la persona

Antigament, els ordenaments jurídics **no** atribuïen de forma general a **tota persona aquesta capacitat de ser titular de drets i obligacions (esclaus)**. Són els ordenaments més moderns i actuals que venen a reconèixer aquesta atribució de drets a tot home i tota dona. I encara més important, el reconeixement d'aquesta titularitat **sota un principi d'igualtat** sense l'existència de discriminació per raó de **sexe** o de **pensament**.

Institucionalització

Així trovem la **declaració universal de drets humans** de l'any 1948 i diu el reconeixement de tot ésser humà a la seva personalitat jurídica.

I aquest reconeixement de la persona i aquest reconeixement del principi d'igualtat sense discriminació per raó de sexe o pensament està recollit per la nostra constitució de l'any 1978 i en concret l'article 10 d'aquesta constitució ens diu que la dignitat de la persona, els drets inviolables que li són inherents, el lliure desenvolupament de la personalitat són fonament de l'ordre polític i de la pau social. (**article 14** és l'article de la **igualtat**)

Concepte de persona

Així el nostre ordenament jurídic parteix del **concepte de persona com aquell ésser a qui el dret el reconeix com a membre de la comunitat**.

Pel simple fet de ser persona, a partir del moment del naixement, li serà atribuïda:

- **Elements actius: drets**
- **Elements passius:** deures jurídics i **obligacions** l'incompliment de les quals queda subjecte a responsabilitat.

Parlem del **concepte d'ésser humà**, és a dir, de l'**home** o de la **dona**. No sempre ha estat així. Als **ordenaments romans no** es contemplava aquesta important conquesta dels ordenaments jurídics moderns de contemplar l'home sota una perspectiva del principi **d'igualtat → discriminació**. Aquest principi d'igualtat, **avui per avui, no** és un **principi universal**. A les notícies, constantment al món es vulneren els principis d'igualtat i no discriminació.

Persona jurídica

Des del punt de vista jurídic, el concepte de persona hem d'incloure també la figura de la **persona jurídica**. L'ordenament jurídic estableix que determinades organitzacions li sigui atribuïda aquesta capacitat jurídica i per tant sigui reconeguda també com a membre de la comunitat. Aquesta persona jurídica normalment estructurada com una organització formada per **varies persones**. A **excepció de la**

fundació. Organització formada per diverses persones físiques que conformen una sola persona jurídica.

Diferència entre persones físiques i persones jurídiques (element objectiu)

Aquestes persones jurídiques, l'ordenament jurídic amb el seu reconeixement li donen el **mateix tractament que l'ordenament jurídic dona a l'home o a la dona**. Però amb una diferència intel·lectual, **per poder exercir aquests drets per sí mateixa sense necessitat de cap recolzament, necessitem per determinar-ho un element objectiu** que ens permeti determinar quan podrà fer de forma plena l'ús d'aquests drets. **I aquest ELEMENT OBJECTIU és el que anomenem EDAT.**

- En la **persona física**, l'element objectiu de l'edat fins arribar a la majoria d'edat art. 211.3 aquesta **plena capacitat d'exercici** queda determinada en el moment de complir els **18 anys**. Segueix una **uniformitat**, ja que comprèn des del **naixement** fins a la **defunció**. (**art 29 + 32 CC**)
- En canvi, en les **persones jurídiques**, **no** tenim la possibilitat de introduir el **concepte de l'edat**. L'ordenament jurídic atribuirà a aquesta capacitat jurídica, capacitat d'exercici a partir del moment que s'hagi complert els requisits de constitució que estableix l'ordenament jurídic. **No està afectada ni pel naixement ni per la mort. Necessitarà uns requisits formals del seu ordenament jurídic.**

Capacitats

Capacitat jurídica/personalitat jurídica

Aptitud per ser titular de drets i obligacions. Pel fet de ser persona rebs la capacitat jurídica.

Capacitat d'obrar

Capacitat realitzar actes jurídics, és a dir, per adquirir els drets i assumir les obligacions que ja tenies pel fet de tenir capacitat jurídica. Aquesta pot estar limitada en cas que l'individu no pugui realitzar per sí mateix els actes jurídics amb plena eficàcia. Com que s'assumeix que la capacitat d'obrar és plena degut al principi de lliure desenvolupament de la personalitat, les limitacions han de ser expressament establertes. Els únics casos on **s'accepten limitacions** són:

- **Menors d'edat** (estat civil - **menor d'edat**)
- **Falta d'aptitud per governar-se a un mateix** (estat civil - **incapacitació**)

Davant la falta d'una plena capacitat d'obrar, l'estat estableix normes apropiades, generalitzant la **representació legal** de l'incapacitat (tutor d'un menor o incapacitat) o exigint un **complement** de la seva **capacitat** (consentiment que necessita un menor per part dels seus pares).

La capacitat d'obrar com la facultat d'exercir la capacitat jurídica.

Caràcters de la capacitat jurídica/personalitat jurídica

- **Qualitat essencial de la persona**. Es reconeix al ordenament jurídic, i acompanya a la persona des del moment del naixement fins a la seva defunció. No ho podem qualificar de dret subjectiu. No s'atorga a la persona en tant que té un dret a la personalitat, sino que és més important en tant que és una **aptitud**. Un reconeixement per ser subjecte de drets i d'obligacions.
- **Centralitza tots els efectes que les relacions jurídiques de les que forma part es puguin generar**. Que la conseqüència d'això, la capacitat jurídica vincula també a la persona i obliga a les conseqüències o efectes que provoquen les relacions jurídiques.
- **Acompanya a la persona des del naixement fins a la seva defunció**, per tant, d'acord amb l'actual ordenament jurídic, correspon a tota persona, i per la seva importància podem assimilar el concepte de capacitat jurídica al concepte de drets de la personalitat. I per tant aquest dret és un dret inalienable, irrenunciable i imprescriptible.

L'ordenament jurídic el protegeix. **ERGA OMNES (davant de tothom)** Qualsevol acció que pugui posar en dubte la capacitat jurídica, nosaltres disposem d'accions per defensar aquesta titularitat de la capacitat jurídica. Aquesta capacitat jurídica ens dona des del naixement la titularitat per ser titular de drets i d'obligacions. Però no implica la possibilitat del seu exercici. La persona, quan neix, no té coneixement per portar a terme l'exercici dels drets i facultats que ens atorga la capacitat jurídica. Per poder-ho realitzar, l'ordenament jurídic es veu amb la necessitat de determinar o escollir un **element objectiu que ens permeti fixar quan la persona podrà exercir per sí mateixa els drets derivats de la personalitat jurídica**.

Aquest element objectiu és el que coneixem com **edat**. Aquesta majoria d'edat ens dona, segons l'article 211-3 del codi civil català, la **capacitat d'obra plena**. La majoria d'edat la va establir la mateixa constitució i que també contempla el mateix código civil.

Avui per avui, tenim que España va ratificar el **conveni de les persones amb discapacitat**, i va comportar una **important reforma** no solament del código civil, sino també de la llei d'enjudiciament civil o L.E.C. Aquesta reforma ens comporta que aquest concepte de capacitat d'obrar o d'exercici dels propis drets pugui haver quedat absorvida dins del propi concepte de capacitat jurídica. Al conveni del 2006 - Art.12 que és el que promou totes aquestes reformes, ens parla del reconeixement de la capacitat jurídica a les persones amb discapacitat.

Llavors haurem de parlar de **capacitat jurídica i d'aptitud de realitzar el seu exercici sense mesures de recolzament**. Fins ara teniem que a la persona se li podia privar de la seva capacitat d'obrar. Ara, el que podem serà establir mesures de recolzament i auxili respecte de la persona perquè en la mesura que sigui possible puguin exercir els seus propis drets. En última instància, com a mínim podrà ser escoltada. Segons el Tribunal Suprem, podran arribar a ser àmplies. Des de lo quotidià fins al la representació de successos excepcionals.

La capacitat d'exercici implica que la **persona, en atenció a la seva edat**, l'ordenament jurídic li atribuirà la **facultat de realitzar per sí mateixa l'exercici del seu propi dret**. Si veiem que la capacitat jurídica era un concepte uniforme per tothom, aquesta capacitat d'exercici és distinta en atenció a la situació personal (possible discapacitat) o a l'edat de la persona.

L'ordenament jurídic →

- **Manté** la institució de la **tutel·la** (representació) **respecte** dels **menors d'edat** perquè considera que el menor d'edat encara no està format com a persona i per tant no té seny per prendre decisions
- A la **persona amb discapacitat**, com que com a mínim **pot ser escoltada**, ja no se li estableix la figura de tutor, se li estableix la figura de la **curatela**. Aquesta capacitat d'exercici per si mateix és variable i per tant no és uniforme per tothom. Evoluciona i acompanya a la persona en atenció a la seva edat. Aquesta capacitat d'exercici, evoluciona en atenció a l'edat i així podran realitzar després de la majoria d'edat el matrimoni, el testament, formar part d'una associació juvenil, situació d'audència.

La capacitat natural

És un concepte novedós que **es refereix a la capacitat de realitzar determinats actes i la validesa dels actes que portem a terme**.

Trovem per primer cop a l'**art. 211-3 CCC** que fa referència a la capacitat d'obrar: la capacitat d'obrar es basa en la capacitat natural. La capacitat d'obrar s'obté amb la majoria d'edat.

La capacitat d'exercici del propi dret d'haurà de tenir **en compte l'edat de la persona**. Però també, al llarg del contingut dels articles del codi civil de Catalunya trovem que la capacitat natural serà un element suficient de capacitat per portar a terme determinats actes. Perquè el nostre ordenament jurídic (codi civil de Catalunya) estableix que **per determinats actes serà suficient tenir capacitat natural**, per la senzillesa del mateix. I no demanarà una capacitat d'obrar concreta.

Art. 521-3-1 CCC: totes les persones amb capacitat natural poden adquirir una possessió. La presa de possessió, aquell nen que se'n va a la plaça i trova una pilota abandonada, ha pres la possessió. Per formar part d'associacions juvenils.

Art. 211-5 CCC: el menor d'edat podrà fer per sí mateix l'exercici relatiu als drets de la personalitat. Els relatius als bens o serveis propis de la seva edat d'acord amb els usos socials. El menors d'edat no poden realitzar contractes de compravenda, però el menor d'edat, a través de la capacitat natural, podria comprar un bitllet de bus, una entrada del cine o un entrepà, ja que està molt acceptat socialment.

Llavors trovem en determinats contractes que l'individu pot estar investit per la seva capacitat natural. Això implica que **l'individu, en el moment de celebrar un determinat acte que li és reconegut per la seva edat, es podria donar el cas que aquest acte sigui declarat invàlid perquè en el moment de realitzar aquell acte en concret estava mancat transitòriament de capacitat natural.** Per exemple si et cases i no estàs en plena condició psíquica. La persona ha de ser conscient de l'acte que està portant a terme, i llavors la capacitat natural pot estar mancada en situacions en que la persona està sota els efectes de l'alcohol, de la droga, o d'una situació concreta de manca d'enteniment.

També ens podem trobar amb la **situació contrària**. El nostre ordenament jurídic **art. 421-9.2 CCC** contempla la **possibilitat** de que **aquella persona que no estigués limitada en l'exercici de la seva capacitat intel·lectual si en aquell moment té proua lucidesa i enteniment, pugui portar a terme el seu testament.**

Les prohibicions/incompatibilitats

És una figura que en un principi **es podria confondre per una situació d'incapacitat.**

Art. 1459 CC estableix una **limitació a determinades persones per intervenir a determinats negocis jurídics**. Aquesta prohibició no té fonament en una manca de capacitat sino que **són aquestes limitacions que es constitueixen per raó de l'especial vinculació que la persona subjecta a prohibició té, amb el negoci jurídic en qüestió o amb alguna de les parts interessades en el mateix.** Són, per tant, **prohibicions que porten causa en protegir l'interès de terceres persones.** Ex: si un tutor te una persona tutelada, i amb el seu patrimoni ha de fer un acte de adquisició patrimonial, però el tutor podria estar interessat en el patrimoni del tutelat, hi haurà un conflicte d'interessos.

Algunes prohibicions no tenen fonament per l'interès privat, sino que tenen raó en **l'interès públic** pel motiu de que les **persones afectades per aquesta prohibició ostenten càrregos públics.** Paràgraf 4t i 5è: els **professionals de la justícia** tenen prohibida la participació en l'adquisició de béns d'aquells procediments en els que intervenen en l'exercici de la seva activitat. Aquests professionals estan sotmesos a la prohibició des del punt de vista que si disposen **informació privilegiada**, no estan en igualtat de condicions amb els demés. No és manca de capacitat, sinó que no tenen el plè exercici dels seus drets.

L'adquisició de la personalitat

La persona física queda emmarcada a través de **2 fets jurídics** que són el del seu naixement i el de la seva mort. Aquests 2 extrems marcaràn l'existència de la persona.

Pel que fa al naixement

El trovem contemplat a :

- **Article 211.1 CCC: (1) La personalitat és inherent a la persona física des del seu naixement. (2) El concebut té la consideració de persona als efectes que li siguin favorables. (3) La personalitat civil s'extingueix amb la mort.**

- **Article 30 CC: la personalidad se adquiere en el momento del nacimiento con vida, una vez producido el entero desprendimiento del seno materno).**

Fruit d'una reforma recent en la que va superar totes 2 normes una normativa històrica en la que per aquella atribució de la personalitat dirigida essencialment als efectes patrimonials, s'imposava uns requisits objectius de viabilitat centrats amb aquells dos elements que es demanava per l'atribució de la personalitat que és el de viure separat del claustre matern durant 24 hores, i la figura humana. **Capacitat física de vida independent.**

Aquesta normativa, **xocava amb tots els drets internacionals relatius amb la protecció del nen.** Per que a priori, aquest naixement implicava la protecció d'aquell nadó. **Des del punt de vista patrimonial i jurídic, tenia l'impediment d'adquirir l'herència en el seu cas.** O tampoc si no superava aquests requisits, el nadó no podia ser inscrit en el registre civil.

Aquests convenis van forçar la necessitat de portar a terme aquesta **reforma.** Art 211-1 CCC: la personalitat civil és inherent a la persona des del naixement. Art 30 CC Porta a terme uns elements de puntualització: la personalidad se adquiere en el momento del nacimiento, con vida, una vez producido el entero desprendimiento del seno materno. **2 elements:**

- **Naixement en vida (la mort extingeix la personalitat).**
- **Separació de la mare.**

Amb el naixement trovem la figura del **nasciturus** (el pendent de néixer). ***Curador ventris**

A l'actual normativa, el simple naixement atorga la personalitat. Amb anterioritat, hi havia els requisits anteriors.

Hi ha una problemàtica amb el nasciturus. Art 211-1. 2 CCC i **art 29 CC: el nacimiento determina la personalidad; pero el concebido se tiene por nacido para todos los efectos que le sean favorables, siempre que nazca con las condiciones que expresa el artículo siguiente.** Què passa si tenim l'expectativa del naixement d'una persona i per les circumstàncies que sigui, si aquella persona al néixer seria cridada a rebre un bé patrimonial. Aquesta figura crea una **FICCIO JURÍDICA.** **Hem de buscar uns instruments per salvaguardar el dret del concebut.**

Art 211-1.2 CCC: el concebut té la titulació de persona als efectes que li siguin favorables, sempre que arribi a néixer. Ens trovem davant el possible benefici patrimonial que queda sotmès a una possible situació suspensible. Tindrà la situació de persona als efectes que li siguin favorables: a l'herència hi ha l'actiu patrimonial i passiu patrimonial. No vol dir que només rebrà l'actiu, sino que **rebrà tota la massa patrimonial, sempre que en aquesta massa patrimonial sigui superior l'actiu del passiu.**

Hi ha 2 situacions de protecció del concebut i no nascut:

- **Figura del dret hereditari: per poder adquirir drets de l'herència, l'hereu ha de sobreviure al causant.** El concebut i no nascut encara no ha sobreviscut a la mort del pare, però tot i així s'han de salvaguardar els seus drets. **Davant de l'existència d'espera d'atribució del patrimoni, queda sotmesa a l'administració a l'espera de que es produeixi el naixement. L'herència jacent ha d'esperar que es produeixi el naixement, llavors hi haurà l'atribució d'aquesta herència al nadó.**
- **Institució jurídica de la donació: art. 531-21 CCC capacitat dels donataris** (el que reb la donació). En la figura de l'herència, ens trovem que el que dona pas a l'atribució de l'herència és el fet de la mort, és irrevocable. En canvi, a **la donació, és un acte de lliberalitat.** A les donacions, per perfeccionar-se, **s'ha de produir l'acte de l'acceptació.** Ex: si jo vui donar-te una cosa, tu has d'acceptar la donació per a que sigui efectiva. Si s'anuncia una donació en favor del nasciturus, i la persona que fa la donació es mor ràpidament, no es pot reclamar la donació. Llavors es farà una **ficcio jurídica. Art. 531-21 CCC: davant del fet jurídic de la donació, les persones que serien el representant legal del nasciturus si ja hagués nascut, podran acceptar les donacions que es facin en favor del nasciturus.**

Aquestes son les dos institucions que regula el nostre ordenament jurídic. El fet que és l'article **211-1.2 CCC** que ens diu **simplement que es té la consideració de persona als efectes que els hi siguin favorables**. Es decidex si és favorable o no, en quant a l'herència, a benefici d'inventari (si hi ha més actiu que passiu). Si no està clar, si és un patrimoni complexe, hi haurà una valoració d'un pèrit per determinar si és o no beneficiós. Davant del dubte, l'herència pot ser subjecte de renúncia.

Pel que fa la mort

Amb la mort de la persona ens trovem amb l'extinció de la personalitat. Art 211-1-3 la personalitat s'extingeix amb la mort. Art 32 CC la personalidad civil se extingue con la muerte de las personas. La persona deixa d'existir a l'haver-hi el cadàver. **Quan cessa tota activitat cerebral.**

A conseqüència d'aquesta desaparició de la persona, **l'extinció de drets però no tots. S'extingiran els drets de la personalitat (dret a la vida, a l'integritat física, a la intimitat i a la pròpia imatge, a la llibertat, ... drets vitalicis, drets de gaudiment - usdefruit, relacions jurídiques, relacions paternofilials) però es mantenen els drets patrimonials.** Aquests drets patrimonials és el que queda constituït amb el nom d'herència.

Premoriència

Podem determinar l'ordre en que han mort unes persones. Els hereus han de sobreviure al causant.

Comoriència

Dues persones han mort alhora, o no podem determinar l'ordre en que han mort. Es té dubtes respecte de qui ha mort primer i qui ha mort després.

Art 33 CC: Si se duda, entre dos o más personas llamadas a sucederese, quién de ellas ha muerto primero, el que sostenga la muerte anterior de una o de otra, debe probarla; a falta de prueba, se presumen muertas al mismo tiempo y no tiene lugar la trasmisión de derechos de uno a otro.

Art 211-2 CCC: (1) la crida a una successió o la transmissió de drets a favor d'una persona que depenen del fet que hagi sobreviscut a una altra només tenen lloc si es prova aquesta supervivència. En cas contrari, es considera que s'han mort alhora i no hi ha successió o transmissió de drets entre aquestes persones. (2) Sens perjudici del que estableix l'apartat 1, es considera que s'han mort alhora quan hi ha unitat de causa o de circumstància que motiven les defuncions i entre ambdues morts han transcorregut menys de 72 hores.

La **crida a una successió o la transmissió de drets a favor d'una persona.** Podem parlar de commoriència quan en un mateix sinistre moren 4 persones, per exemple. És simplement la crida d'unes persones a la transmissió d'un dret. Davant de la figura de la commoriència, **si es dubta davant el fet de qui ha sobreviscut fins després, en aquest cas es considerarà que totes dues persones han mort alhora i per tant no es produirà la transmissió de drets entre aquestes dues persones. Aquesta presunció, queda reservada una paraula en contra per part dels metges forenses.** Si han mort alhora, o a manca de prova, no hi haurà la transmissió de drets.

El **CCC a l'art 211-2** ofereix una **garantia**: es considera que han mort alhora aquelles persones quan hi ha **unitat de causa o circumstància i que aquestes defuncions s'han produït dins del termini de les 72 hores.** Ens introdueix el termini de 72 hores, que de produir-se les defuncions dins d'aquest termini de temps, es considerarà un supòsit de commoriència i per tant tampoc hi haurà transmissió de drets. Ja no estem davant de l'exemple de l'accident de trànsit sino que si aquestes morts s'han produït físicament en una certa distància però a conseqüència d'un mateix fet, també estarem davant d'un fet jurídic de commoriència. Per exemple, un terratremol. **L'objectiu d'això és evitar transmissions patrimonials inútils.** Així, ens podem trobar en que potser, per les circumstàncies catastròfiques, no disposem d'aquest cadàver.

Registre Civil

Tot això són fets que s'inscriuen al Registre Civil: **certificació de naixement i de defunció**.

Amb la inscripció del naixement, podem acreditar una filiació (vincle que uneix a un nen amb els seus progenitors).

El nen té dret al nom. Des del moment del naixement, el nadó **necessita una atribució de noms i cognoms que permetin al seva identificació del grup familiar del que formi part, i alhora també la seva filiació a través d'aquests cognoms. El nom, com a dret de la personalitat és un dret irrenunciable i indisponible. És un dret extracomercium.** El fet que sigui indisponible no vol dir que no es pugui comerciar amb el nom.

Com a tals drets de la personalitat → **drets imprescriptibles.** L'ús del nom no cal que sigui d'ús de forma continuada

El nom es compon de **2 blocs:**

1. El **nom propi**, que és necessari que el nom propi no perjudici la pròpia imatge de la persona. Serà necessari un nom **que permeti identificar el sexe d'aquella persona.** No es poden posar més de 2 noms propis. Dos germans no poden tenir el mateix nom.
2. I pel que fa al **cognom**, l'atribució és a través de la **filiació dels cognoms del pare i la mare**, seràn els pares els que **determinaràn l'ordre** d'aquests cognoms. Davant de la manca d'acord, serà el jutge el que determinarà l'interès del menor.

Un cop determinat l'ordre **tots el germans han d'estar inscrits iguals.** Però a partir dels **16 anys**, la persona pot demanar pel **canvi d'ordre** dels cognoms. **Un cop exercitat l'ordre, ja és inamovible.**

Situacions **d'especialitat: manca d'actuació d'un dels dos progenitors.** La mare o el pare podrà alterar l'ordre del cognom. O també es podrà alterar el cognom per **violència de gènere.** Davant de situacions de **desconeixement dels progenitors**, és encarregat el **registre de posar nom al nadó.** En **cap cas** es podrà posar noms que facin referència a la **manca de maternitat o paternitat del nadó.**

*Es va estimar una sentència al Tribunal Constitucional d'un canvi de cognoms d'una nena de 3 dies d'edat per petició dels seus pares, ja que el cognom que demanaven que s'introduís estava en perill de desaparèixer, ja que quedaven només 9 persones a Espanya amb aquest cognom.

<https://noticias.juridicas.com/actualidad/jurisprudencia/16704-el-supremo-autoriza-el-cambio-de-nombre-de-una-nina-para-evitar-que-se-extinga-el-segundo-apellido-de-su-padre/>

2. Els drets de la personalitat. La LO 1/1982

Introducció

És la **constitució** la que recull els **drets més fonamentals d'una persona**, com ara el dret a la vida, a la integritat física i a la llibertat. Recull els principis dels convenis internacionals, que fa referència als drets de l'home. No obstant, el nostre ordenament jurídic abans de la constitució ja tenia lleis que protegien alguns d'aquests drets.

En general, l'**ordenament jurídic, davant la inflexió d'aquests drets**, remet en la **indemnització de danys o perjudicis** en tant que és la **única via** amb la qual es pot **intentar reparar un dany** que és **irreversible.**

Art 1902: obliga a reparar i indemnitzar els danys i perjudicis per part d'aquella persona que ha causat un dany. Aquest esperit també el trovem en els articles 1088 i següents, en el que s'estableix l'obligació d'indemnitzar els danys i perjudicis davant d'un incompliment contractual.

En l'**esfera penal**, trovem (amb anterioritat de la constitució) la **protecció de la persona davant de determinats actes que posaven en perill els drets de la persona.** Trovem la protecció de la persona davant el dret a la vida per la **sanció davant l'homicidi.** Davant el dret a la llibertat, el delictes de **segrest, de lesions,...** També trovem que la jurisprudència ja va venir a recollir la protecció envers aquests drets de

la persona. Així ja a l'any 1912 hi ha una sentència del Tribunal Suprem que recull la indemnització de danys i perjudicis en defensa al **dret de l'honor**.

Avui en dia, la constit. amb l'**article 15 CE i següents** tota una regulació dels drets fonamentals i per tant aquests drets de la personalitat.

Aquests drets de la personalitat **acompanyen a la persona desde el naixement fins a la defunció**. Però **alguns** d'aquests drets (dret a l'honor, intimitat i pròpia imatge) **mantenen accions en defensa de la persona difunta**. Quan parlem dels **drets fonamentals** els citem des d'un **punt de vista de dret públic**. En canvi quan veiem els **drets de la personalitat** els veiem des d'un **punt de vista de dret privat**.

Caràcters dels drets de la personalitat

- **Drets innats:** l'ordenament jurídic ens els atribueix des del naixement. I s'extingeixen amb la defunció de la persona (majoritàriament).
- **Drets privats:** des de l'**esfera del dret civil**, són drets que protegeixen a la persona des del punt de vista del dret privat i per tant del dret civil.
- **Drets absoluts:** tots aquests drets estàn revestits d'un conjunt d'accions que tenen com a objectiu la seva **defensa davant de qualsevol acció que els pugui perjudicar**. Aquestes accions són oposables **ERGA OMNES** (contra tothom).
- **Drets inherents a la persona:** per tant, drets **extrapatrimonials**. **No es poden quantificar**. No es pot valorar la vida d'una persona, o la pèrdua d'un braç, el dret a l'honor o a la intimitat. Però això no vol dir que davant del perjudici no es pugui indemnitzar a la persona per intentar reparar el dany causat.
- **Drets intransmissibles, irrenunciables, imprescriptibles, i inembargables:** no podem cedir el dret a la vida o a l'honor.

Des del punt de vista del dret a la vida.

Sobresurt per damunt de tots i es considera com a **dret fonamental**, és el que introdueix als drets fonamentals de la constitució. És fonamental, ja que **sense la vida no existeix la persona**, i per això és un dret essencial. Ha d'estar **lligat** també amb el **dret a la llibertat**, junt amb la **opció de cada persona** de ficar el **risc** de la **seva** pròpia **vida** mitjançant esports d'aventura.

Hi ha una **sèrie de varems per quantificar monetàriament pèrdues** que són **irreparables**.

Eutanàsia

I aquest dret a la vida l'hem de relacionar amb le dret a la eutanàsia. **Llei 3-21 de 24/03**.

El dret a l'eutanàsia s'ha de considerar amb les **condicions socials actuals**.

El **legislador**, diu que el **dret a la vida** és un **dret fonamental**. Però aquest dret a la vida **ha de ser compatible amb altres drets**. Com ara la **integritat física**, la **dignitat humana**, i la **llibertat** tant **ideològica** com de **consciència**. I el dret a la **intimitat**. I aquesta compatibilització que ens porta al reconeixement del dret de la eutanàsia.

Des del punt de vista de les **normes internacionals**, trovem **2 opcions** per la seva regulació:

1. **No sancionar penalment aquelles accions que tenen com objectiu ajudar a morir a una persona.**
2. **Fer una regulació expressa d'aquest dret.**

Espanya → tria la **opció 2**, ja que **és la que dona** totes les **garanties** al pacient en l'exercici d'aquest dret. I l'**eutanàsia** (segons el legislador) és aquella **actuació que produeix la mort d'una persona mitjançant una actuació directa i intencionada** previ l'exercici d'una **informació suficient** i amb l'**objectiu d'evitar un patiment de la persona a causa d'una malaltia incurable**.

Aquests drets anteriors (dignitat de la persona) són els que s'han de posar en relació amb aquest dret a la vida. La llei queda dividida en diversos **capítols**:

1. **Primer capítol** que delimita l'**objecte i àmbit d'aplicació** d'aquest dret
2. **Segon capítol** que diu els **requisits** per **exercir aquest dret**
3. **Tercer capítol** que regula el **procediment** que s'ha de seguir
4. **Quart capítol** que estableix els **elements de garantia**

L'**article 3** ens ve a donar una definició dels diversos conceptes que trovem en el desenvolupament de la llei. Així trovem que ens dona la **definició** de **consentiment informat**, de **sofriment greu**, de **malaltia incurable**, i de la **prestació de l'ajuda a morir**.

Aquesta ajuda a morir es pot portar a terme de **2 maneres**:

- **Personal sanitari administra** al pacient una **substància** que li ajudi a morir,
- Propi **pacient s'administra** aquesta **substància**

A aquesta ajuda a morir s'hi pot afegir qualsevol persona que compleixi els requisits que estableix la llei.

Troem en la seva regulació l'**aspecte de garantia**. L'accés a l'exercici d'aquest dret ha de passar per un **veritable control de la voluntat del pacient** que ha estat degudament **informat** de la **situació** de la seva **malaltia**, de l'**evolució** que pot tenir, i del **tractament paliatiu** de la malaltia.

El **pacient** haurà de sol·licitar **2 sol·licituds** per escrit i amb aquestes sol·licituds obrir un **procés informatiu** amb el metge de la gestió que es podrà portar a terme amb aquesta malaltia. Aquestes sol·licituds podran ser objecte de revocació en qualsevol moment o inclús demanar un ajornament. Estableix **mecanismes de revisió** (art 7) **davant d'una possible denegació**.

La llei també recull l'**objecció de consciència** per part del **personal sanitari** (art 16). Llavors es crearà un registre de professionals.

L'exercici d'aquest dret estrà recollit dins dels serveis del sistema nacional de salut (Seguretat Social).

La mort d'aquesta persona té la consideració legal de mort natural a tots els efectes.

Des del punt de vista del dret a la integritat física

Quan parlem d'**integritat física** ens referim no solament a la integritat física sino **també** a la **integritat psíquica**. I a integritat física no significa només l'aspecte extern, sino que també ho hem d'interpretar en **sentit ampli** i per tant introduïrem al concepte d'integritat conceptes com ara les **cicatricus**, les **lesions internes no visibles**,...

També hem d'analitzar que alhora la consciència social i la evolució social permet determinades situacions que són importants enfront el concepte de la integritat. Situacions com ara la **donació de sang**, o persones que han rebut un **transplantament d'òrgans**. Pel que fa a aquest, hem de partir de la normativa, que es regeix sota el **principi de LIMITACIÓ, no es pot cedir òrgans essencials per a la vida**, i sota el **principi de CONDICIONAMENT**, el **transplantament d'òrgans s'ha de portar a terme previ a un exhaustiu informe**.

És característica que el transplantament d'òrgans, **si el donant està viu**, ha de ser per finalitats terapèutiques, amb la **voluntat** de **millorar** la **salud** del **receptor**. Però **si el donant està mort** també es pot donar per **objectius científics**.

La clau és que **no es pot rebre cap compensació pel fet de donar un òrgan**, però si que s'arbitraràn mecanismes per a que **no hi hagi despeses**.

Llei 30/79 del 27/10. Pel que fa referència al transplantament d'òrgans de vius. Art.4 → requisits essencials:

- **Major d'edat**

- **Gaudeixi de plenes facultats mentals**, i que estigui **suficientment informat**

- **Consentiment exprés i lliure**

- El transplantament es realitzi amb **finalitats terapèutiques** → millorar les condicions de vida del receptor!

En quant al **transplantament d'òrgans de morts**. Art. 5 → **requisits** essencials:

- El transplantament es podrà realitzar tant per **finalitats terapèutiques com científiques**.

- **Constatació de la mort d'aquesta persona** (existència de dades irreversibles, incompatibles amb la vida). El transplantament s'haurà de portar a terme mitjançant **centres especialitzats**. *Art 5.3 → tots som donants en potència. Els **difunts en accident són persones susceptibles de ser donants** tret que hi hagi una **oposició expressa del difunt**. Malgrat que sempre **es demana una autorització a la família**.

Des del punt de vista de la llibertat

Veient la llibertat des del **punt de vista físic**, l'hem d'analitzar des del punt de vista de la llibertat de l'individu **d'estar físicament allà on consideri més oportú**. **Art. 19 CE**: els espanyols tenen dret a decidir lliurement la residència i a circular pel territori nacional.

Aquest dret de la llibertat està acompanyat de tots els elements de garantia de la sanció penal del **segrest**. O totes les garanties relatives a la **detenció il·legal**.

Junt amb aquest concepte de llibertat trovem els preceptes relatius a la **llibertat intel·lectual** → **art. 16: llibertat religiosa**, **art. 20: llibertat de pensament**, de **càtedra** o **ensenyament**,...

Drets de l'esfera no material

El dret a l'honor, intimitat i pròpia imatge

Art. 18 de la CE, es garanteix el dret a l'honor, intimitat personal i familiar, i a la pròpia imatge. **Llei 1/82 del 5/05 (IMPORTANT)** aprovada després de la constitució, novedosa en el seu moment, i la qual el **tribunal constitucional** ha tingut oportunitat de **desenvolupar** i **interpretar** àmpliament.

Caràcter general

Estem davant de **drets de la personalitat**, dins de la **esfera espiritual i interna** de la persona. I com a tals drets de la personalitat, tenen les característiques adients.

Aquests drets són drets que **existeixen en tant que existeix la persona**. La llei estableix mecanismes per a que **les persones legitimades puguin exercitar accions en defensa d'aquests drets**.

Quan hi ha una **persona difunta**, els **drets s'extingueixen i queden salvaguardades les accions que salven a aquesta persona**.

La **CE** només ens diu que aquests són **drets garantitzats en l'article 18** i **drets oposables ERGA OMNES**. La **renúncia** serà **nul·la** sense perjudici de la disposició contemplada en l'article 2.

LLEI ORGÀNICA 1/1982 DE 5 DE MAIG

- **Honor** → art 7.7

- **Intimitat** → art 7.1 + 7.2 + 7.3 + 7.4

- **Pròpia imatge** → art 7.5 + 7.6

Concepte de l'honor

- **Concepte íntim de l'honor:** estimació que té cada persona d'un mateix. Cada persona es pot sentir ofesa per diferent manera
- **Concepte extern:** estima que fan els demés de la nostra dignitat

Concepte de intimitat

Esfera de vida excloent. Ens permet **valorar per nosaltres mateixos** i determinar **qui** seran les persones que **podrà entrar en la nostra esfera de vida.**

Concepte de pròpia imatge

Amb aquest dret, per un costat, tenim la possibilitat de **prohibir que persones utilitzin la nostra imatge i la reproduueixin.** I la possibilitat de **consentir la reproducció** de la pròpia imatge, **comerciar** amb ella i **controlar** l'ús d'aquesta imatge en el **propi benefici.**

Aquests conceptes s'hauràn d'interpretar d'acord amb els usos socials del moment.

Destaca d'aquests drets el dret a la intimitat → hi ha una regulació més extensa del dret a la **intimitat** a l'establir aquest concepte en els 4 primers paràgrafs. La **pròpia imatge** al 5è i 6è, i el 7è a l'**honor.** I tota intromisió en contra d'aquests drets són intromissions ilegítimes.

L'art. 8, en canvi, ens diu **quan no es consideraran ilegítimes.** Com ara la reproducció d'imatges de **persones famoses** en **actes públics** quan aquesta apareix de forma accessòria.

Destaca la regulació que fa **respecte al consentiment** → **art. 2: consentiment que pot ser revocat en qualsevol moment amb l'obligació d'indemnitzar danys i perjudicis. Art 3: consentiment dels menors d'edat** (ho podran consentir si "tienen condiciones de madurez").

Art. 4 + 5 + 6: l'exercici d'accions de **protecció respecte una persona difunta.** La persona pot disposar, per **després de la seva defunció,** quina persona podrà exercitar aquesta **defensa del seu dret d'honor, intimitat i pròpia imatge.** Si no hi ha designa, ho decidiran els seus parents més propers i en defecte el ministeri fiscal.

Si l'acció ja s'ha iniciat, seràn els familiars els que podran portar a terme la continuació d'aquesta acció. ***accions que prescriuen als 4 anys.**

Dret de protecció de dades personals, Dret de rectificació.

Protecció de dades personals

La **normativa** de la **UE 27/04/1916** el **reglament 2016/679** i amb ell l'adaptació d'aquesta normativa en l'ordenament jurídic espanyol → **lleí orgànica 3/18 del 5/12** regula aquesta normativa tot el **relatiu a les dades de caràcter personal.** El seu **concepte** i les **gestions que haurà de portar a terme el titular del fitxer.**

Dret de rectificació

Llei orgànica 2/84 del 26 de Març, contempla el **dret** que té **cada persona a rectificar.** Si la **informació difosa** en qualsevol medi de comunicació i que considera **inexàcta,** aquesta persona **sol·licitarà** al medi de comunicació **que rectifiqui** aquesta notícia. **Si no ho fa,** la **possibilitat d'exercitar accions** i demanar al tribunal que forci al medi de comunicació a rectificar la notícia apareguda.

3. L'edat

Significat jurídic

A partir del **naixement**:

- **Mesura el pas del temps** fins al moment que es pren en consideració.
- Ajuda a determinar la **capacitat d'obrar** de la persona: es **presumeix** que a **determinada edat** es té **prou capacitat natural** per a aquell acte en concret (art. 421-4 CCCat).
Art. 421-4 CCCat: *Son incapaços per a testar els menors de catorze anys i els qui no tenen capacitat natural en el moment de l'atorgament.*

A partir de la **majoria d'edat**:

- És l'**edat bàsica** per a determinar un canvi d'estat civil i, per tant, un **canvi de capacitat d'obrar** per a, en general, tots els actes jurídics: es passa de menor d'edat a major d'edat.
- **De vegades**, s'exigeix una edat determinada per a un acte en concret - **capacitat especial** - i no n'hi ha prou amb la majoria d'edat (art. 235-30.1,b) CCCat)
art. 235-30.1,b) CCCat: *1.- Per poder adoptar hom ha de complir els requisits següents: b) ésser major de vint-i-cinc anys, llevat que es tracti de l'adopció del fill del cònjuge o de la parella estable o de parents orfes, i tenir com a mínim catorze anys més que la persona adoptada.*

Còmput

1. **Com es computa l'edat?** Com es compten els anys?

- a. **Plantejament:** en Roger ha nascut a les 12:05h del 23 de març de 2000; quan complirà els 18 anys i, per tant, assolirà la majoria d'edat?
  - a. Solució 1: a les 12:05h del 23 de març de 2018 (còmput **natural**)
  - b. Solució 2: a les 00:00h del 23 de març de 2018 (còmput **civil**)
- b. Còmput **natural**: de "**moment a moment**", **d'hora a hora**
- c. Còmput **civil**: de **data a data** (arts. 121-23-3 CCCat i 5.1 Cc) i el **dia del naixement es computa sencer** (arts. 211-4.2 CCCat i 315,2 Cc).

1. Als efectes:

- a. **Civils**, el còmput és **civil** (arts. 211-4.2 CCCat i 315, 2 Cc)
- b. **Penals**, el còmput és **natural, en favor del menor** (perquè comptar sencer el dia del naixement el podria perjudicar: **STS 26.5.1999**
  - i. Per **sota dels 14 anys no és penalment responsable** (art. 3 LORPM)
  - ii. A partir dels **14 anys i fins als 18 és penalment responsable** (art. 19,2 CP i art. 1.1 LORPM)
  - iii. A partir dels **18 anys és penalment imputable** (art. 19,1 CP)

3. I si el Roger ha nascut el 29 de febrer, què passa amb els anys de traspàs? No compleix anys? La resposta és a l'**art. 121-23.3, 2a part CCCat**

La majoria d'edat

1. S'assoleix als **18 anys**: arts. 12 CE i 211-4.1 CCCat i 315,1 Cc.

2. A l'**Aragó**, també pel **matrimoni**, amb independència de l'edat (art. 4.1, b) i 3 CDFA) → **en molts països del món encara és legal, i es pot portar a terme el matrimoni infantil.**

3. **Efectes:**

- a. S'adquireix la **plena capacitat d'obrar**: art. 211-3.2 CCCat
- b. S'assoleix la **plena independència personal**: es deixa d'estar sotmès a la
  - i. **Potestat parental** (art. 236-32,c) CCCat).
  - ii. **Potestat tutelar** (art. 222-48.1,a) CCCat).

La minoria d'edat

1. El menor d'edat té la **capacitat d'obrar** (no pas la **capacitat jurídica**) restringida en el seu **benefici** (incapacitat de protecció).

2. Les **restriccions** (limitacions) s'han d'**interpretar restrictivament** (art. 211-3.3 CCCat).

3. Beneficis:

- a. Benefici **d'inventari** (art. 461-16 CCCat): per ministeri de la llei, l'**hereu menor d'edat respon dels deutes del causant només amb els béns de l'herència, no pas amb els propis** (art. 461-20 CCCat), sense necessitat de prendre inventari (art. 461-15 CCCat).
- b. Benefici de la **restitutio in integrum (restauració a la condició original)**(art. 1291,1º Cc): el menor, un cop deixi d'estar sotmès a tutela (art. 1299 Cc), pot impugnar un contracte vàlid fet pel seu tutor sempre que sigui lesiu en més d'una quarta part del valor de les coses que hagin estat objecte del contracte.
- c. **Anul·labilitat dels contractes**: la regla general és que el **menor no té capacitat contractual** (art. 1263, 1º Cc), i el seu **representant legal sí** que contracta en nom d'ell; **si**, malgrat això, **el menor s'obliga directament** (contracta amb un major d'edat), el **benefici de la minoria d'edat el protegeix** en una **triple direcció**:
  - i. **Pot impugnar el contracte el propi menor**, en el termini de 4 anys des de la majoria d'edat (art. 1301, 5 Cc), **o el seu representant legal**, mentre dura la representació: en qualsevol cas, només haurà de restituir a l'altra part contractant allò amb el que s'hagi enriquit (art. 1304 Cc);
  - ii. **L'altra part contractant no pot impugnar el contracte** (art. 1302 Cc);
  - iii. **Si l'altra part li reclama la prestació, no té perquè complir**: el representant pot oposar l'excepció de la minoria d'edat;
- d. **Impugnabilitat dels contractes** conclusos pel seu **representant legal sense l'autorització judicial** preceptiva (arts. 222-43.1 i 222-44.1; arts. 236-27.1 i 236-28.1 CCCat).

4. Àmbit d'actuació vàlida (capacitat d'obrar) del menor d'edat:

- a. El menor d'edat té reconegut un àmbit de **capacitat d'obrar** (art. 211-5 CCCat), al marge de la seva submissió a una potestat aliena (pares o tutor), **conforme a la seva capacitat natural i a la seva edat**: la regla general és que a més edat, més capacitat natural i, per tant, més capacitat d'obrar.
- b. **Drets de la personalitat i altres decisions personals** (art. 211-5. a) CCCat): l'exercici dels **drets de la personalitat** estan **exclusos de l'àmbit de la representació legal** (arts. 222-47.2, a) i 236-18.2, a) CCCat), encara que en **determinats casos** la intervenció dels representants **no resta excloua** del tot:
  - i. **Consentir la intromissió en el seu dret a l'honor, intimitat i pròpia imatge** (art. 3 LO 1/1982; cfr. art. 4.3 LO 1/1996): STS 19.7.2000.
  - ii. **Salut i integritat física**: rebre **informació** sobre la seva salut i atenció sanitària (art. 44.2, d) LDOIA); decidir sobre la **maternitat**; consentir **intervencions mèdiques i quirúrgiques**. No

obstant, si la seva decisió posa en perill la seva vida, encara que hi estiguin d'acord els seus progenitors, **el metge pot demanar l'auxili judicial per aplicar el tractament**, amb base en els arts. **212-2.4, 221-5.1 i 236-3 CCCat**: és el cas de les transfusions de sang (vegeu la polèmica amb resultat de mort **STC 154/2002, de 18 de juliol**)

iii. **Excepcions al reconeixement de l'autonomia del menor madur:**

- **Es requereix la majoria d'edat o la decisió l'han de prendre els representants legals:** document de voluntats anticipades (**art. 212-3.1 CCCat**); **obtenció de cèl·lules** i teixits de donants vius; esterilització; donació de gàmetes i preembrions i utilització de tècniques de fecundació assistida; sol·licitud de rectificació registral de la menció del sexe; **consentiment** per a ser **receptor** d'un **transplantament**.
- **El menor ha de consentir la decisió dels seus representants legals:** pràctica d'**assajos clínics** (**art. 60.4 Ley 29/2006 i art. 5.3 RD 1090/2015**); participació en una **investigació biomèdica**.
- **Intervenció dels representants en decisions del menor:** donació d'embrions o fetus humans; **tatuatges**, micropigmentació i **pírcings**; **avortament**.

c. **Actes i negocis relatius a béns o serveis propis de la seva edat, d'acord amb els usos socials (art. 211-5, b) CCCat):**

- i. Aquest àmbit d'actuació eficaç **relativitza** la **norma de l'anul·labilitat dels contractes** celebrats pel menor (**art.1263, 1º Cc**)
- ii. "**béns o serveis propis de la seva edat**": béns o serveis habituals, com ara **compra de llaminadures, revistes, llibres, joguines**, bitllets de transport urbà, entrades a espectacles de lleure, roba, material esportiu, alimentació, serveis de perruqueria, etc.
- iii. "**d'acord amb els usos socials**": conforme a allò que és **ordinari o usual**, segons el **pensament general** de la **societat**; els negocis de la vida quotidiana; podrien ser un punt de referència les adquisicions fetes amb els diners donats pels progenitors o un tercer per a aquesta finalitat.
- iv. Va constituir un **punt d'inflexió important**, encara que amb base a un criteri diferent al legal actual, la **STS 10.6.1991**, en relació a la validesa de la compra per un menor d'un forfait d'esquí; en canvi, la **SAP Santa Cruz de Tenerife de 30.3.2007**, va considerar anul·lable la compra d'una moto per un preu de 1290€.

d. **Altres actes o negocis que la llei li permet (art. 211-5, c) CCCat):**

- i. **12 anys: consentir l'adopció (art. 235-40 CCCat)** i ésser escoltat en l'acolliment preadoptiu.
- ii. **14 anys:** atorgar **testament notarial (art. 421-4 CCCat)**; **reconèixer un fill (art. 235-11.1 CCCat)**; comparèixer com a **testimoni**; optar per un determinat veïnatge civil o nacionalitat, assistit pel seu representant legal.
- iii. **16 anys:** consentir els actes de disposició o d'administració extraordinària realitzats pels progenitors sobre els seus béns; **consentir i demanar l'emancipació** per concessió dels pares o tutors; **administrar els béns que adquireix amb la seva activitat**, per bé que cal l'assistència del representant per fer els actes pels que aquest necessita l'autorització judicial; **consentir el contracte de treball en implicar una prestació personal seva**, tot i que el contracte el fan els seus representants legals, que són els qui ho autoritzen i actuen com a part contractual si no està emancipat.

El menor emancipat: estatut jurídic

1. **Situació del menor entre la minoria i la majoria d'edat**, encara que més a prop d'aquesta, que implica:
  - a. **Extinció** de la **potestat parental** (art. 236-32. c) CCCat) o de la **tutela** (art. 222-48.1, a) CCCat) i, per tant, plena **autonomia en l'àmbit personal**; pot **administrar** els seus **béns**.
  - b. **Ampliació** de la **capacitat d'obrar**, "*com si fos major d'edat*" (art. 211-7.1 CCCat).

2. Tot i que el menor de 16 anys no emancipat ja té un considerable àmbit d'actuació vàlida, l'emancipació **només pot tenir lloc a partir dels 16 anys** mitjançant un **acte formal** i un **procediment** establert.

3. **Formes d'emancipació** (a banda de l'arribada a la majoria d'edat, ex art. 314, 1 Cc), segons l'**art 211-8 CCCat**:

- a. Per **consentiment** o concessió **dels representants legals** (art. 211-9 CCCat):
  - i. S'ha d'atorgar en **escriptura pública notarial** (comunicada al Registre Civil) o per compareixença davant el jutge o funcionari del Registre Civil (art. 176.1 RRC; art. 70.2 LRC 2011);
  - ii. L'ha de **consentir el menor**;
  - iii. En el cas del tutor cal, a més de l'anterior, l'autorització judicial amb un informe del ministeri fiscal;
  - iv. És el **representant legal** qui **concedeix l'emancipació**; la intervenció judicial preservar l'interès del menor.
- b. Per **resolució judicial** (art. 211-10 CCCat):
  - i. Cal que la **convivència** amb els progenitors o amb el tutor:
    - Sigui **impossible**, o
    - **Dificulti greument l'exercici** de la **potestat** parental (vides separades, per exemple) o tutelar.
  - ii. La **demana el menor**;
  - iii. Els **pares** o **tutor** han d'ésser **escoltats** i cal l'informe del ministeri fiscal;
  - iv. És el **jutge** qui **atorga l'emancipació**, tant si el fill està sotmès a potestat parental com a tutela: la resolució judicial s'inscriu al Registre Civil (art. 176.2 RRC; art. 70.3 LRC 2011).
  - v. El procediment judicial està previst als **arts. 53 a 55 LJV**.

4. **L'emancipació és irrevocable** (art. 211-8.2 CCCat).

5. **Mentre no s'inscriu al Registre Civil**, en el registre individual de la persona (art. 70.1 LRC 2011), no produeix **efectes contra tercers** (art. 211-8.2 CCCat; art. 70.4, 2 LRC 2011).

6. **Àmbit d'actuació vàlida del menor emancipat: "*com si fos major d'edat*"** (art. 211-7.1 CCCat)

- a. L'equiparació amb el major d'edat **no és total** (art. 211-7.1 CCCat): segons l'**art. 211-12.1 CCCat**, necessita del complement de capacitat per a dur a terme tots els actes per als quals els progenitors necessiten autorització judicial (art. 236-27.1 CCCat) i per acceptar el càrrec d'administrador d'una societat.
- b. Complement de capacitat ("**assistència**") per a realitzar l'**acte o negoci**:
  - i. **No** es pot **donar de forma genèrica**, però sí per a una pluralitat d'actes de la mateixa naturalesa o referits a una mateixa activitat (art. 211-12.2 CCCat).

ii. Qui l'atorga? Qui assisteix?

- Si n'hi ha, l'atorguen els **progenitors** (no pas el **tutor**)
- **Si no hi ha progenitors**, el **curador**
- L'emancipat, prèvia sol·licitud al jutge, **pot prescindir del complement** i realitzar l'acte tot sol si qui l'ha de prestar no pot, no vol o els progenitors no es posen d'acord.

iii. **Actes realitzats sense el complement de capacitat (art. 211-12.3 CCCat):**

- **Anul·lables**
  - En el **termini de 4 anys**
  - Per qui havia de prestar l'assistència o pel propi menor en arribar a la majoria d'edat
- c. **Quan la llei no exigeix** expressament la majoria d'edat, sinó la **capacitat d'obrar plena**, cal **incloure** com a regla general al menor emancipat.
- d. Alguns **actes en concret** que pot realitzar per ell mateix: constituir una **associació**, contreure **matrimoni**, exercir la **potestat sobre** els seus **fills**, **reconèixer** els seus **fills** sense que calgui l'aprovació judicial, pot **contractar** per si sol, sense restriccions.

7. El menor de vida independent (art. 211-11 CCCat)

- a. És una **emancipació de fet** que té els mateixos efectes que la de dret.
- b. "**Es considera emancipat**":
- i. Si viu **econòmicament independent** dels progenitors o tutor
  - ii. Si té el seu **consentiment** per a que es guanyi la vida per ell mateix; aquest consentiment no supesa extinció de la potestat: per això el poden revocar en qualsevol moment
  - iii. **No cal que visqui físicament allunyat** de la família
- c. **Necessita el complement** de capacitat:
- i. Pels mateixos **actes** que l'emancipat de dret (art. 211-11.2 CCCat)
  - ii. Per a quedar **obligat pel contracte** de treball, tot i que pot contractar el treball per sí mateix (a diferència del menor de 16 anys no emancipat, que ho han de fer els seus progenitors per ell)
- d. **Administra** tots els seus **béns** i **no només els que guanyi amb la seva activitat professional**, a diferència del menor de 16 anys no emancipat.
- e. Malgrat tractar-se d'una situació de fet, també s'ha **d'inscriure al Registre Civil** mitjançant **acreditació** documental de la **vida independent** i el consentiment dels qui exerceixen al potestat (art. 70.4 LRC 2011)

4. La discapacitat i els seus efectes

La tindrem que analitzar a partir de les **conseqüències a Espanya del conveni de 2006 de la defensa dels drets de les persones amb discapacitat**. De conformitat amb aquest conveni, i a la reforma tant del codi civil i la del codi civil de catalunya (Llei 19/21 del 31/8), ja **no podem parlar de conceptes com la incapacitació ni podem parlar de conceptes com la modificació de capacitat**.

És aquesta **reforma una de les més importants** que s'ha portat a terme en el **codi civil**, ja que no només es modifica l'articulat de la llei sino que es **modifica tota la concepció jurídica** del concepte de **capacitat** i **discapacitat**. Ja **no parlarem d'incapacitacions**, la persona només pateix una **discapacitat**. Ja no imposarem per via judicial mesures d'incapacitació sino que establim **mesures d'ajuda a la persona** que es trova afectada per aquesta situació de **discapacitat**.

Trovem que aquesta llei queda **sotmesa als principis de necessitat, proporcionalitat, i revisió**. Les **mesures de recolzament** a les persones amb discapacitat són **susceptibles de revisió** en un termini entre els **3 i 6 anys**.

Parlem de discapacitat i no de incapacitació degut al conveni de Nova York de les Nacions Unides al 2006. És **una de les reformes més àmplies**, en tant que ve a **modificar** no solament el contingut normatiu del **código civil** sino que també la **lleï d'enjudiciament civil, lleï de jurisdicció voluntària, lleï hipotecària, lleï del registre civil**.

Ve a alterar el concepte que fins ara teniem de capacitat jurídica i capacitat d'obrar.

En aquest conveni del 2006, que ha estat incorporat a les normes objectives del nostre ordenament jurídic, **ve a afirmar que ningú pot ser privat de la seva capacitat jurídica**. L'**art. 12** (que és el fonamental) ens diu que els **estats reafirmen que les persones amb discapacitat tenen dret a tot arreu al reconeixement de la seva personalitat jurídica**. També ens diu que es reconeix a les persones amb discapacitat la capacitat jurídica en igualtat de condicions. I a més a més, **obliguen als estats a assegurar l'exercici d'aquesta capacitat**.

Amb la reforma tenim que aquella **separació de conceptes** que teniem entre **capacitat jurídica i capacitat d'obrar queden centralitzats** en un sol concepte → que és simplement el de **capacitat jurídica**.

Fins ara, en el nostre ordenament jurídic, ningú podia ser privat de la seva capacitat jurídica. Només per malalties psíquiques o físiques es podia alterar la capacitat d'obrar. **Amb aquesta reforma tot es centralitza a través d'aquest concepte de capacitat jurídica**.

I en determinades circumstàncies preveu el legislador **que a la persona se li pugui facilitar mesures d'ajuda si es que ho necessita per l'exercici d'aquesta capacitat jurídica** de tal manera que a la persona que es pugui estar acceptada per aquesta capacitat **haurà de ser escoltada sempre i de forma inaludible**.

També el conveni estableix **l'obligació de que els estats membres facilitin a tota persona l'accés als procediments judicials adaptant-los a la situació en que es pugui trovar aquesta persona**. Així, del concepte de capacitat jurídica i capacitat d'obrar passem al concepte de **capacitat jurídica i aptitud pel seu exercici sense necessitat d'ajuda** o recolzament. Passem del **concepte** de incapacitat al concepte de **persona amb discapacitat**.

Ja no parlarem tampoc de procediment d'incapacitació sino que **parlarem de procediment per adoptar mesures de recolzament**. El concepte d'incapaç és substituït pel concepte de discapacitat.

Aquest conveni **s'ha anat incorporant des del 2006**. Per exemple, ara les persones amb discapacitat podien votar, tenien sufragi. Aquestes reformes **queden aplicades a la lleï 8/21 de 2 de juny al CC** i pel que fa referència al **CCC del decret lleï 19/21 del 31 d'Agost**. Totes dues amb **entrada en vigor el 3 de Setembre** (buscar).

A partir d'aquesta reforma ens trovem que **totes les mesures en les que una persona pugui estar privada de l'exercici del seu propi dret queden superades** per aquesta reforma de tal manera que inclús com a disposició transitòria de la mateixa, **obliga als tribunals a revisar totes les sentències que s'hagin pogut dictar en matèria de modificacions de capacitat**. I l'escrit de la lleï, en defensa dels drets de la persona, és tant important que ja els tribunals la **van començar a aplicar amb anterioritat a l'entrada en vigor**.

Aquesta voluntat de revisió és un dels principis que inspira la lleï. Les mesures que es puguin adoptar seràn revisades de forma periòdica. No solament les ja dictades, sino també les que es puguin dictar en aplicació de la nova lleï. **Aquesta revisió es portarà a terme en un període comprès entre els 3 i els 6 anys en atenció a la possible evolució en que es trovi la malaltia d'una persona**.

Una novetat de la lleï és **també que suprimeix la figura de la prodigalitat** (el que malvarata el seu patrimoni), per que es considera que les mesures de recolzament que es puguin portar en aquesta resolució ja queden compreses dins de la reforma sense la necessitat de mantenir aquesta figura de forma autònoma.

En al llei també trovem **2 principis inspiradors** de la mateixa:

- **Principi de revisió**
- **Principi de necessitat i proporcionalitat**

Les **mesures de recolzament** s'hauràn d'acordar sempre en **atenció** a aquest principi de que la persona certament ho necessiti i a més a més, tenint en compte **la situació de malaltia** en que es trovi aquesta persona.

Com a conseqüència de que aquesta persona no se la podrà privar de l'exercici dels drets, **desapareix en el CC** la figura de la **tutela per les situacions de discapacitat**. Aquesta figura de la tutela té com a característica que **té una funció de representació**. Per tant, de substitució de la voluntat de la persona subjecta a tutela. Això és la gran modificació de la llei. Per tant, la **tutela queda reservada a** la institució del **menor d'edat**.

Per que es considera que **el menor d'edat no es una persona formada**. En canvi una **persona discapacitada es considera que sí que té coneixement**.

Apareix la **figura de la curatela**, un **curador**. El qual de **forma excepcional** podrà tenir **funcions de representació**. Pel que fa referència al CCC no adopten la figura de la curatela sino que el que fem és ampliar una institució que ja es va crear en el **CCC** que era la figura de la **assistència**.

Resumint:

CC → situació de discapacitat, aplicació de la **curatela**.

CCC → situació de discapacitat, aplicació de la **assistència**.

El **curador** recolza i segueix l'activitat de la persona, i amb **capacitat de control**. Més freqüentment, podrà també **representar-lo legalment**.

El **tutor** tansols és un **representant legal absolut**. El tutor no recolza tant com el curador.

Art. 249 i següents, curatela.

PEL QUE FA AL CC

Ja comença dient-nos que aquestes **mesures de recolzament** han de ser **inspirades** respecte a la **dignitat de la persona**, i la **tutela** dels seus **drets fonamentals**. Estableix diverses institucions pel que fa referència a les **mesures de recolzament** que es poden adoptar respecte a la persona que ho necessiti. Però no sempre són necessàries mesures de recolzament. Hi ha les **següents**:

1. Estableix com a novetat en el CC **mesures voluntàries de recolzament**. **Art. 254 i següents**, que ens preveu la possibilitat **que de forma voluntària ja sigui en situacions previsibles d'un menor d'edat com d'un major d'edat, la possibilitat que de forma voluntària es puguin establir mesures en prevenció de poder-se trobar en una situació de discapacitat**. De tal manera que es podrà atorgar un apoderament notarial per establir la voluntat d'aquesta persona en el cas de trobar-se en situació de discapacitat. Aquest poder tindrà com a característica el fet que es pugui mantenir la seva vigència malgrat la situació de discapacitat en que es pugui trobar aquesta persona. S'atorgarà en escríptura pública i inscriu en el registre civil.
2. La **guarda de fet**. Estableix el fet que una **persona amb discapacitat pot ser cuidat per una persona que té la qualificació de guarda de fet**. Davant aquesta guarda de fet, **si** es necessita realitzar algun **acte dispositiu** sobre el **patrimoni** del discapacitat, necessitarà una **autorització judicial**. I sempre prèvia audiència de la persona amb discapacitat. **El guardador té dret al rescabament de les despeses** i aquesta guarda de fet se li **posarà fi si** la persona **discapacitada es recupera** o passem a establir **mesures judicials de recolzament**.
3. **La curatela**. **Art. 268 i següents**. Passa a ser la **institució fonamental** de les mesures de recolzament. Aquesta institució de la curatela, ja ens **recull** aquests **principis de proporcionalitat i revisió** de les mesures. L'art 269 ja ens diu que només excepcionalment es podràn establir funcions de

representació a aquesta curatela. I ja obliga a l'article 270 l'obligació de l'autoritat judicial d'adoptar **mesures per garantir els drets i la voluntat de la persona discapacitada**.

També trovem la institució de la curatela, aquesta regula la **possibilitat** que la **persona pugui establir preventivament** quina **persona preferiria de ser nomenada el seu curador, i quina persona no** voldria que ho fos. Aquestes mesures de representació, en el cas de realitzar disposicions patrimonials, serà necessari obtenir també autorització judicial.

4. **Defensor judicial:** Art. 295 CC. Davant de **situacions** en les que (1) el **curador no pugui o no vulgui exercir el seu càrreg** o (2) sorgeixi **conflicte d'interessos** entre el discapacitat i el curador o (3) siguin necessàries mesures cautelars, **la possibilitat de nomenar un defensor judicial** que **no té funcions de representació**, senzillament, **funcions de control** de la situació en que es trovi aquesta persona.

PEL QUE FA AL CCC

Pel que fa referència la **CCC**, trovem ja el **document de voluntats anticipades** (art. 212 - 3). En aquest la **possibilitat que la persona pugui formalitzar un document respecte dels tractaments mèdics en que pugui ser sotmes sota malaltia i nomenar una persona que pugui exercitar aquest càrreg d'assistència**. Art. **222-2 i 212 - 3**. Serà la pròpia persona que establirà l'efectivitat d'aquest empoderament. Trovem en el art. 226-1 el desenvolupament de la figura de l'assistència en la que destaca novament la protecció de la dignitat de la persona en atenció dels seus dret i a la seva voluntat i preferència.

El procediment de mesures de recolzament

Trovem en aquest cas la **reforma** tant **pel que es refereix a la llei d'enjudiciament civil (LEC)** com a la **lleí de jurisdicció voluntària (LJV)**.

Davant de la necessitat de mesures de recolzament, un **primer procediment** sotmès a la **jurisdicció voluntària** en la que previ a l'audiència del discapacitat, **si no hi ha oposició del discapaç, el jutge establirà les mesures de recolzament** que siguin **necessàries**.

En el cas de la sentència del 8 de setembre de 2021, un cas de síndrome de Diógenes.

Diferencia entre: tutela, curatela i defensor judicial.

Tutela: casos de **menors no emancipats** que **no** es troven sota la **patria potestad** dels seus **pares, incapaços**, persones sotmeses a la **patria potestad prorrogada** (incapacos majors d'edat), i menors en situació de **desempament**. Finalitat normalment de **representació**.

Curatela: es distingeix de la tutela en tenir una **finalitat d'assistència**, més que de representació, per a aquells actes que es determinin a la llei o a la mateixa sentència d'incapacitació. Té **objecte patrimonial** i, encara que és de caràcter estable, l'actuació del curador és **intermitent**.

Defensor judicial: és nomenat en els casos en què hi ha **conflicte d'interessos** entre el sotmès a tutela, curatela o fins i tot pàtria potestat i el que exerceix aquesta, ostenta la seva **representació** o **completa** la seva capacitat.

També es pot designar un defensor judicial amb **caràcter previ** al fet que es procedeixi al nomenament d'un tutor o curador. Aquesta figura de representació es regeix pel que disposen els tutors i els curadors.

5. La localització de la persona: el domicili i l'absència

El domicili

Tota persona ha de tenir un **domicili** on poder ser localitzada. **Art. 40 i 41 CC** regula el concepte del domicili, i ens parla que aquest domicili és el **lloc de residència habitual**. Per tant trovem, en el concepte de domicili, 3 elements:

- **Lloc:** és l'espai físic identificable mitjançant un conjunt de dades administratives. Un carrer, un número d'edifici, un pis.

- **Residència:** és el lloc en que aquesta persona viu durant un cert temps.

- **Element habitual:** per què aquesta residència es manté d'una forma continuada.

La constitució protegeix el domicili com un lloc inviolable, amb les excepcions legalment establertes.

Domicili ≠ Residència. El domicili el distingim del simple concepte de residència, per què **la residència és senzillament on trovem la persona de forma excepcional o en un determinat moment.** Durant l'estiu o nadal, moltes persones traslladen la seva residència a la platja o la muntanya. **Perdem** l'element d'**habitualitat** per passar a ser temporal.

Domicili ≠ Parador. L'element del parador, que és simplement **el lloc en que una persona es troba en un determinat moment. De forma excepcional** i sense que hi hagi les característiques citades anteriorment de l'article 40 del código civil.

El **domicili** és el que estableix el **lloc** per produir certs **efectes jurídics:** matrimoni, compliment d'obligacions, la competència territorial per la celebració de judicis, el lloc on anirem a votar, el jutge que serà competent per resoldre els conflictes de necessitat de mesures de recolzament,...

Es tindrà en compte també la residència.

Ens trovem que no sempre la persona pot ser localitzada. Ens trovem en **situacions** en que es **desconeix** el **parador** de la **persona**. No sabem on estar. L'entorn del que formava part se'l troba a faltar i no se'l localitza. El **CC estableix institucions** en les que regula les diferents institucions **que puguem contemplar davant de la manca de localització d'una persona.** Aquestes institucions les trobarem regulades en el **CC art. 181 i següents.** I pel que fa a la **LJV (Ley de Jurisdicción Voluntaria) art. 67 i següents.**

Al **CCC no trovem normativa específica** d'aquesta matèria, → **disposicions puntuals.** 3 situacions que regulen l'ordenament jurídic que van de menys a més, tenint en compte que no són institucions continuades:

1. **Absència** de la persona: no es prejutja si la persona és viva o morta. **Només es tracta de salvaguardar interessos urgents,** necessitats de protecció de la persona absent.
2. **Declaració judicial d'absència:** estem ja en una **situació en que la no localització de la persona es manté al llarg del temps.** No és una situació immediata, sino que es manté al llarg del temps. I la necessitat de regular la situació personal i patrimonial en la que es trova.
3. **Declaració de defunció:** aquesta persona **manté aquesta desaparició al llarg del temps** o es va produir la mateixa en una situació de risc de la persona. Com a conseqüència podrem **declarar a la persona difunta.**

Pel que fa a la **declaració d'absència. Art. 181 CC.** Estem en una situació que **parteix de que a la persona no se la troba.** Desaparescuda del seu domicili o lloc de última residència. I amb aquesta absència **sorgeix una circumstància que afecta amb aquesta persona que s'ha de solucionar.**

El **CC diu negocis que no adimitan demora sin perjuicio grave.** Ex: possibilitat de perdre el domicili habitual.

Davant d'aquesta situació s'iniciarà un **expedient de jurisdicció voluntària** en la que, d'acord amb **l'article 69, es procedirà a nomenar a una persona amb funcions d'administració per que pugui portar a terme la gestió d'aquest negoci urgent.** Es podran també adoptar mesures cautelars de protecció d'aquest patrimoni. **No serà necessari** portar a terme aquest nomenament de **defensor si** la persona desapareguda **ja tenia nomenat un administrador.**

La declaració d'absència legal

No tenim notícies d'una persona, i aquesta situació es manté en el llarg del temps. I parlem d'un **termini d'un any des de les últimes notícies o de la seva desaparició**. O un termini de **3 anys si aquesta persona va deixar nomenada un administrador**.

Aquest procediment el podrà **promoure familiars fins a 4t grau** o bé el **ministeri fiscal**.

Tenim llavors una **situació** que s'ha **mantingut durant el temps**.

Mesures:

- **Obrirem un article de la LJV** en la que **recollirem totes les dades** de la desaparició d'aquesta persona.
- Publicarem **anuncis al BOE** i a l'ajuntament de la última residència.
- I es **dictarà resolució** en la que es dictarà un **administrador**. Aquest, ja en **funcions d'administració** i també en **funcions d'intentar localitzar aquesta persona**.

Art 184 CC → Al **representant** li correspon (1) la **localització de l'abscent**, (2) **administrar el patrimoni i donar compliment a les obligacions**. Com a obligacions, l'**art. 185 CC**, ens posa l'**obligació d'inventariar el patrimoni i conservar-lo i defensar-lo**.

També té **conseqüències** des del **punt de vista personal**. Ex: causes d'extinció de la tutela o de la curatela. Causa d'extinció de la potestat respecte de l'afiliació. Si estaven en regim de ganancials, la possibilitat de demanar la liquidació del patrimoni.

Es posarà **fi a aquesta declaració quan a aquesta persona se la localitza, viva o morta** (passarem a les conseqüències de la constatació física de la mort). També hi posarem fi si passem al **3r supòsit** que anomenem **declaració de defunció**. Aquestes causes d'extinció també són d'aplicació a la simple absència que hem vist com al 1r supòsit. Així com en el primer no s'ens planteja el dubte de si la persona està viva o morta, trovem el **dubte del legislador de si la persona és viva o no**.

Per que **davant de la necessitat d'acceptar la persona abscent drets hereditaris, haurem d'acreditar que realment aquesta persona és viva com a conseqüència del principi general de que els hereus han de sobreviure al causant** (el mort)

Novament, **si aquesta situació es manté al llarg del temps, o la desaparició s'ha produït en circumstàncies de risc per a la vida** de la persona, podem **obrir l'expedient de declaració de mort**. **Art. 193 del CC** i **74 de la LJV**. Aquí ja ens trovem en un pas més ampli respecte a l'absència de la persona perquè obtindrem a **conseqüència d'aquesta declaració una resolució judicial per la qual, a aquesta persona, se la declara difunta**.

Novament també **obrirem un expedient de jurisdicció voluntària en la que es recolliran els antecedents que justifiquen com va desaparèixer aquesta persona i les gestions que s'han portat a terme per a la seva desaparició**. Si la persona va desaparèixer en situacions que posaven en **risc** la seva **vida**, el **procediment** es tramitarà amb **major urgència**. Si es va demanar aquesta declaració d'absència implica el **tancament de l'expedient número 2** que hem anomenat **absència legal**.

I com a **conseqüència** d'això, es procedirà a l'**apertura de la successió d'aquesta persona declarada difunta**.

Art. 196 CC → *Firme la declaración de fallecimiento del ausente, se abrirá la sucesión en los bienes del mismo, procediéndose a su adjudicación conforme a lo dispuesto legalmente.*

Però **si no tenim la constatació física de la defunció, no podem declarar mort en comparació a l'existència del cadàver**. No ho podem equiparar ja que al art. 196 i 197 ens estableix limitacions.

Art. 196...CC → *Los herederos no podrán disponer a título gratuito hasta cinco años después de la declaración del fallecimiento.*

Vol dir que els **hereus, si reben una finca, no la podran donar fins als 5 anys. Tampoc** es fan **entrega dels llegats**. I també es realitza un **inventari de béns**, que en aquest cas, és tot el patrimoni d'aquest difunt.

Això és per què al **Art. 197 CC** garanteix una salvaguarda → **Què passa si el difunt es troba en vida?**

Si después de la declaración de fallecimiento se presentase el ausente o se probase su existencia, recobrará sus bienes en el estado en que se encuentren y tendrá derecho al precio de los que se hubieran vendido, o a los bienes que con este precio se hayan adquirido, pero no podrá reclamar de sus sucesores rentas, frutos ni productos obtenidos con los bienes de su sucesión, sino desde el día de su presencia o de la declaración de no haber muerto.

Els fruits no els podrà reclamar.

6. L'estat civil i el Registre civil. Nacionalitat i veïnatge civil

És una **figura** amb la dificultat que **l'ordenament jurídic no estableix un concepte** d'estat civil. Trovem normes en les que **citen** aquesta institució **però no tenim una definició legal** del concepte. Algun dels articles del CC han desaparegut amb la nova reforma, però en trovem encara alguns. Ex:

Art. 9 CC: *La ley personal correspondiente a las personas físicas es la determinada por su nacionalidad. Dicha ley regirá la capacidad y el estado civil, los derechos y deberes de familia y la sucesión por causa de muerte.....*

Art. 1814 CC: *No se puede transigir sobre el estado civil de las personas, ni sobre las cuestiones matrimoniales, ni sobre alimentos futuros.*

Art. 184 CC → ausencia

Art. 4 LRC 20/11 21 de juliol

En altres llocs dispersos també trovem el concepte de l'estat civil.

Llei Reguladora del Ministeri Fiscal

Podem definir l'estat civil com: **qualitat de la persona que determina la seva capacitat d'obrar i els seus drets i deures d'acord amb la llei.**

Llavors ens trovem amb el 1r problema:

- Trovem una **posició doctrinal** que diu que **l'estat civil només** afecta a la matèria de la **capacitat**.
- **D'altres** consideren que **compreu també els drets i deures fixats per la llei**. Incloure aquests drets i deures implica que el matrimoni i les relacions paternofiliars estan incloses en el concepte d'estat civil. (a la pràctica, quan es parla de matrimoni, sempre es parla del concepte de estat civil)

Les **característiques** de l'estat civil són **les dels drets de la personalitat**. Per això diem que **l'estat civil** és una **condició inherent** a la **persona física**, són **normes** de caràcter **indisponible**, són també normes de caràcter **imperatiu**.

Tota la **matèria d'estat civil** contenen **accions** per **defensar** front a tercers aquest estat civil que pugui estar en discussió.

Actes inscripcibles al Registre Civil

I per parlar d'estats civils, hem d'anar a l'**art 4 LRC**, que ha estat **modificat** per la **lleï** relativa a les **persones amb discapacitat**. Aquesta lleï ens diu **què es lo que té accés al registre civil**.

Si analitzem que estat civil fa referència a capacitat, drets i deures, podem excloure situacions que no queden dins d'aquest concepte. **Només hem de tenir en compte aquestes situacions:**

1. El **naixement**.
2. La **filiació**.
3. El **nom y cognoms** y els seus **canvis**.
4. El **sexe** y el **canvi** de sexe.
5. La **nacionalitat** y el **veïnatge civil**. → matèria pròpia de l'estat civil
6. La **emancipació** y el **benefici del major d'edat**.
7. El **matrimoni**. La **separació, nul·litat y divorci**.
8. El **regim econòmic matrimonial** legal o pactat.
9. Las **relacions paterno-filials** y les seves **modificacions**.
10. Els **poders y mandats preventius**, la proposta de **nomenament** de **curador** y las mesures de **suport** previstes per una **persona** respecte de sí mateixa o dels seus bens.
11. Les **resolucions judicials** dictades en **procediments** de **provisió** de **mesures judicials de suport a persones amb discapacitat**.
12. Els **actes** relatius a la **constitució** y **regim** del **patrimoni** protegit de les **persones amb discapacitat**.
13. La **tutela del menor** y la **defensa judicial del menor emancipat**. → matèria pròpia de l'estat civil
14. Les **declaracions de concurs** de les **persones físiques** y la **intervenció o suspensió** de les seves **facultats**.
15. Les **declaracions d'ausència** y **defunció**.
16. La **defunció**.

El que **inclou** el **registre civil** és la **capacitat**, i per tant, el concepte de la **edat**. Ja que és la edat la que ens **determinarà la plena capacitat de l'exercici dels drets**. Haurem **d'excloure** les situacions de **capacitat i incapacitat**.

Nacionalitat i veïnatge civil

L'altre estat civil del que parlarem és el de la **nacionalitat i veïnatge**.

Art. 9 CC → *La ley personal correspondiente a las personas físicas es la determinada por su nacionalidad...*

Aquest concepte, junt al de **veïnatge civil**, ja que tot nacional espanyol ha de tenir un veïnatge civil que el vinculi a un determinat dret civil. I junt amb aquest **incloem** els conceptes de **matrimoni i filiació**, al considerar que és aquesta esfera de relacions del matrimoni i de la filiació inclosos dins d'aquest concepte de qualitat de la persona en relació als drets i deures de les persones establerts per la llei.

El matrimoni i la filiació, té per disposició legal **establerts** tot un conjunt de **drets i deures** que **vinculen** als **conjugues entre sí** i als **progenitors respecte** de la seva **filiació**.

Hem de citar 2 conceptes relatius a l'estat civil, que és el de la nacionalitat i el veïnatge. La **nacionalitat**, és el **vinde que uneix una persona amb un estat**. Contemplada aquesta nacionalitat en l'**article 17 i següents** del **CC**. Citem la matèria relativa a la nacionalitat en tant que la trovem regulada al CC. El concepte de **nacionalitat i veïnatge va més enllà del dret privat**, ja que aquesta nacionalitat té **efectes en tots els àmbits de la persona**. Ja sigui en el dret **privat** com en el dret **públic**. L'adquisició de la **nacionalitat**, que pot ser **originària** amb el sentit de que des del **moment del naixement**, s'adquireix aquesta nacionalitat espanyola o **derivativa** si s'adquireix aquesta **nacionalitat en pèrdua d'una nacionalitat anterior**.

Si analitzem això és per la importància de l'**art. 9 CC**, és aquesta nacionalitat la que ens determinarà la capacitat de les persones.

En quant al **veïnatge civil**, **art. 13 i següents CC**, i en particular l'**art 14 CC**, ja que aquest article determina que **l'instrument de la determinació del veïnatge civil és el que ens haurà de servir per fixar que una determinada persona pugui estar subjecte a un determinat dret civil vigent dins del territori espanyol**. Així, aquest veïnatge civil, ens determinarà si estem subjectes al código civil o a qualsevol altre dret civil vigent. El **veïnatge**, a diferència de la nacionalitat, té una transcendència més restringida en el sentit de que tindrà **simplement efectes en l'àmbit civil**. Ja **no té la transcendència tan àmplia de la nacionalitat**. Trovem un article amb un cert paralelisme amb l'**art. 9 CC** que parla sobre la nacionalitat. Quan parlarem ja de les relacions internes i a la subjecció d'un determinat ordenament intern o resolució de conflictes, l'**art. 16 CC** ens determina novament com a llei personal de l'individu, la determinada el seu veïnatge civil.

El veïnatge civil serveix per saber a quin CC estem subjectes. És un concepte molt més restringit que el de nacionalitat.

La nacionalitat va molt més enllà del dret privat, ja que abarca també el dret públic.

7. La persona jurídica. L'associació i la fundació

Recordem que **quan parlem de la persona**, parlem de la persona natural o **física**. I també parlem sobre la persona **jurídica**. Són aquelles agrupacions que se li concedeix la condició de persona,...

En aquest cas, el més important és que a la **persona jurídica té personalitat distinta dels membres que la componen**. Analitzem la persona jurídica per què dins del **concepte de dret civil** trovem la regulació de **dos tipus** de persona jurídica. Tenen com a **característica diferenciadora del dret mercantil, no tenen afany de lucre**. L'interès no és el seu objectiu general, no és obtenir beneficis i per això s'estudien a civil.

Regulades al **llibre III del CCC. Títol 1r art. 311-1 i següents** són les de **disposicions generals**. El **Títol 2n art. 321-1** i següents parlen de l'**associació**. El **Títol 3r l'art. 331-1** de les **fundacions**.

Destacar **aquests drets de la persona de poder formar part** d'una associació o de poder constituir una fundació, estan reconeguts a la **constitució**. El de l'associació l'**art 22 CE**:

- **Dret d'associació** → drets fonamentals
- **Dret de fundació** → drets i deures del ciutadà espanyol

La diferència és que el **dret d'associació** forma part dels articles corresponents als **drets fonamentals**, i el **dret de fundació** dins dels **drets i deures del ciutadà espanyol** però sense ser fonamental.

El fet de que sigui un dret fonamental ens porta a que l'estat ha vingut a regular aquest **dret d'associació al 2002 la llei orgànica** (dret fonamental) **1/2 de 22 de Març**. El fet de que aquest dret d'associació sigui un **dret fonamental** i regulat per **lleí orgànica** → **determinada matèria sigui d'aplicació directa a tot l'estat espanyol**. També l'estat ha regulat la fundació, però aquí (Catalunya) ja no té cap aplicació per què no tenim aquesta competència exclusiva de l'estat.

Ara analitzem els articles més destacats de l'associació i fundació.

Associació

Art. 321-1 CCC.

Amb una pràctica habitual del legislador, encapçala l'articulat donant una definició d'associació → **entitats sense ànim de lucre constituïdes voluntàriament per 3 o més persones per complir una finalitat d'interès general o particular**.

- **Sense ànim de lucre**: no vol dir que les associacions no puguin portar a terme activitats que permetin el finançament d'aquestes associacions. Ex: el club del poble reparteix loteria. El **sense ànim de lucre**

vol dir que en cap moment els socis rebràn un repartiment dels beneficis que es puguin obtenir. En cas de **liquidació** de l'associació, tampoc el **patrimoni** es **no repartirà** entre els membres.

- **3 o més persones:** nombre imparell → permetre un debat i en aquest debat una votació que **permeti obtenir una decisió**. ¿què fem amb una associació de 2 socis si no es posen d'acord?
- **Interès general o particular:** que no hi hagi ànim de lucre no vol dir que l'associació no es pugui constituir un **benefici d'un grup de persones**. No vol dir que 3 amics aficionats a algo no puguin associar-se per defensar una activitat que els hi agrada.
- **Aquesta associació ha de tenir una aportació personal o patrimonial:** per què per desenvolupar l'activitat s'ha de tenir un **suport** per desenvolupar aquesta associació.
- **Caràcter temporal o indefinit:** igual hem de pujar a l'Everest, i quan hi pujem, doncs disolem l'associació.

Al **2n paràgraf** del 321-1 ens parla de que podran realitzar **activitats accessòries** que permetin el desenvolupament de l'associació.

Al **3r paràgraf**, que el patrimoni **no** es podrà **repartir** mai entre els **socis**.

Art. 321-2 CCC → en l'associació **poden formar part** de la mateixa tant les **persones físiques** com les persones **jurídiques**. Pel que fa a les persones físiques, es demana la **capacitat de la majoria d'edat** o **14 anys** amb **assistència** dels seus representants legals o, en les **associacions infantils**, serà suficient la **capacitat natural**.

Constitució

Llibertat de forma, només demanda la consituació **per escrit**. L'**art 321-3** ens diu el contingut mínim que ha de tenir una associació. Ex: **lloc i data, els socis constitutius, la denominació, els estatuts, i altres...**

Els estatuts, **Art. 321-4** es determina el seu **contingut mínim**. El **reglament** de la pròpia associació. Els socis constituents desenvolupen allò que no està regulat a la llei. Ex: activitat que portaran a terme, drets i deures dels socis.

Hi ha llibertat de forma però amb un **requisit important**. **Art. 321-5 en relació amb l'art 22 CE i art. 10 LOA**, tenim la **obligació d'inscriure aquesta associació a efectes de publicitat** → vol dir que aquesta associació ha de ser inscrita per no incórrer en la prohibició de la CE que prohibeix les associacions secretes. Per tant la necessitat d'inscriure.

Organs de l'associació

Art. 322-1 i següents.

Assemblea general: la reunió que faràn tots els **socis** com a **mínim** durant **1 cop a l'any** en els que es debat els aspectes de l'associació. S'aproven els pressupostos, els càrregos,...

Òrgan de govern: és l'**organ representatiu** de l'associació. Administra i representa l'associació i és l'encarregat d'executar aquelles decisions que s'han pres a l'assemblea general. **Art. 323-1 i següents** desenvolupa la llei els **drets i deures dels associats**. Quines aportacions econòmiques hauràn de fer, a què tenen dret, i a què estan obligats per ser membres d'aquella associació.

No tenim la figura de la mort i naixement

La **disolució** obre un període de **liquidació**. Es pot **disoldre** l'associació per què així s'ha acordat en l'**Assamblea General**, per què ja no hi ha 3 socis,.. o per què han **aconseguit** la **finalitat**, i d'altres.

Davant d'aquesta liquidació, l'associació entra en fase de liquidació. Fa un **inventari patrimonial** per determinar un **actiu** i un **passiu**. Si tenim **patrimoni passiu**, hem d'entrar en **concurso de creditors**. Si tenim **patrimoni actiu** → **art 324-6**, hem de **distribuir** i adjudicar aquest **patrimoni** a **entitats** o **finalitats**

segons estableixen els **estatuts**, o solament adjudicar-ho a entitats sense ànim de lucre amb finalitats anàlogues.

Fundació

A la fundació, l'**aspecte diferenciador** en relació a les associacions és que ja no tenim aquest aspecte pluripersonal de l'associació. A la fundació **no necessitem varios socis**. Podrà ser varios fundadors, però no és el tret característic. **Art. 331-1 CCC**, ens parla d'aquest concepte. Són entitats sense ànim de lucre constituïdes per **un o diversos fundadors** mitjançant l'afectació d'uns bens que es destinen al compliment d'interès general (no particular).

Característiques

- **No hi ha ànim de lucre.**
- **Afectació d'uns béns o drets econòmics:** un home aporta beneficis a una fundació per a que aquests siguin dirigits a una fundació en protecció de la leucèmia. Aquests diners es **destinen al desenvolupament** d'aquestes **finalitats d'interès general**.
- **Poden constituir una fundació tant les persones físiques com les persones jurídiques:** ja tenim, a diferència de l'associació, que **la constitució és essencialment formal de tal manera que la fundació es constitueix en escritura pública, art. 331-5** i ha de ser objecte d'inscripció constitutiva (**art. 331-1.4**). És constitutiva per què diu que les fundacions adquireixen personalitat amb la inscripció.
- Com que hi ha aportació de diners important, es demana la **majoria d'edat**.
- La fundació la podem constituir per actes interdius o mortis causa **art. 331.3. Interdius** → al **notari, acte irrevocable**, es fa l'escriptura. **Mortis causa (per causa de mort)** → **la constituïm en testament**. Com que aquest testament és vàlid però no produeix efectes fins que morim, llavors sí que podem modificar la voluntat de constitució. **Art. 331-4 i 331-4**. Ex: una persona posa en el seu testament que tot el seu patrimoni anirà a una fundació quan es mori, però durant la seva vida, ho podrà modificar.
- Tindràn **estatuts** que desenvolupen l'**activitat fundacional**.
- I la fundació haurà de tenir una **dotació art 331-5 i següents**. Aquesta dotació és l'**aportació patrimonial**. **Mínim de 60000€**, i **30000€** a les temporals. Ex: jo com a fundador aporto mínim 60000€ per aquesta finalitat.
- La fundació, a l'igual que l'associació, **pot entrar en liquidació** → al **complir el termini**, la **finalitat, fusió a una altra fundació,...** **art. 334-6**. Entrem a la fase de liquidació, i d'acord amb l'art 334-7 el **patrimoni sobrant** serà **destinat a d'altres fundacions** amb finalitats similars.

Protectorat

Cal citar la figura del **protectorat art. 336-1**. El protectorat és la **funció de control que porta a terme l'administració**. En aquest cas, les fundacions catalanes sotmeses a un control per part de la generalitat amb l'objectiu de **vetllar que es compleixin les finalitats fundacionals**, i la capacitat d'establir **sancions** i la **intervenció judicial** de la fundació davant d'un **possible incompliment** d'aquestes **finalitats fundacionals**.